

Tov. **FRANCE BEVK**, pisatelj, biv. preds. PNOO, podpredsednik prezidija Ljudske skupščine LR Slovenije, bo govoril danes na radiu Trst II ob 13. uri in v nedeljo na volivnem zborovanju Ljudske fronte v Velikem Repnu ob 17. uri

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto V - Cena 15 lir - 10 jugolir - 2.50 din

TRST petek 10. junija 1949

TAKO bomo v nedeljo volili:

Postnina plačana v gotovini
Spedizione in abbon. postale
stev. 137 (1227)

Oh zaključku volivne kampanje

Danes je zadnji dan volivne kampanje pred tako imenovanimi občinskimi volitvami v tržaški občini. Zato je prav, da ob tej priložnosti poudarjamo njene bitne oznake in njen pomen.

Ze ob objavi ukaza VU o volitvah imenih št. 345 smo poudarili, da vsebuje protidemokratske določbe ter da daje volitveno pravico ljudem, ki do nje nimajo pravice, po drugi strani pa jemlje to pravico ljudem, ki so vojni Tržčanini in ki so se zaradi fašističnega preganjanja morali izseliti. Danes, ko so nam znane dokončne številke volitev, pa ugotavljamo, da je odstotek volitev in volivke sprito celotnega števila prebivalstva tako pretirano previsok, da podobnega ne najdemo nikjer na svetu. Računa se, da je ta odstotek za 15

Sestanek skrutinatorjev in predstavnikov Slov.-ital. ljudske fronte jutri ob 20. uri

Pozivajo se vsi skrutinatorji in predstavniki liste Slovensko-italijanske ljudske fronte, da se brezpozno udeležijo zlate važnega sestanka, ki bo v soboto zvečer ob 20. uri v poslojpu na stadionu «Prvi maj» (Vrdeška cesta) pri Sv. Ivanu.

odstotkov višji od normalne ter da v Trstu predstavlja okrog 40.000 volitev, za katere se lahko že vnaprej reče, da bodo vsi oddali svoje glasove za reakcionarno italijansko nacionalistično stranko, ki ima v svojem programu zahtevo po priključitvi Trsta k Italiji, zahtevo, ki jo je v skru svojih poročilih izrazil tudi poveljnik anglo-ameriških sil cone A in ki je prišlo do izraza 20. marca 1948 v znamenju tristranske pogodbe za prenehanje mirovne pogodbe.

Omenjeni ukaz je torej temelj, ki naj bi omogočil, da nedeljske volitve potrdijo pravilnost mnenja generala Aireya in tristranske pogodbe. Zaradi tega ni prav nobeno čudo, da so vojska in civilna oblast (ki je v rokah predstavnikov italijanskih nacionalističnih strank) ter vodstva nacionalističnih strank samih, ki imajo svoje centre v Italiji in katerih predstavniki so tamkaj tudi na volitvah, napravile vse, da se tudi volivna kampanja izvede tako, da bo služila omenjenemu cilju, t. j. zahtevi za priključitev Trsta k Italiji.

In prav v tem smislu smo imeli priključiti videti in slišati doslej v Trstu najvidnejše osebnosti sedanje rimske vlade: podpredsednika vlade liberalca Giovanninija, ministra vojske republikanca Pacciaridja, ministra za javna dela Tupinija, celo vrsto senatorjev in poslancev vseh mogočih nacionalističnih strank. Današnji, t. j. zadnji dan volivne kampanje pa bo kronan s prihodom samega predsednika rimske vlade De Gasperija in podpredsednika Saragata, ki naj bi dala tržaškemu Italijanom zadnji impulz za uresničenje na omenjeni način postavljenega cilja sedanjih volitev.

Ki potrebno posebej poudarjati, kako se sprico vsega tega obnaša Vidaličeva frakcijska skupina. Četa vrsta italijanskih komunističnih županov in poslancev pa vse do bivšega predsednika ustavodajne skupščine in člana CK KPI senatorja Terracina in z njihovimi odkritimi in prikritimi izjavami vred so nam dovolj zagovorila, da Vidalič s svojim ciljem, ki ga hoče imperializem in reakcija s tem dojeti, ne hodi nazaj. Navidezno pomanjkanje njihovih tozadevnih odkritih izjav pa je pripisati Vidaličevi bojni pred odločitvi stališčem tržaškega delovnega ljudstva, ki je v zadnjih štirih letih tako odločno pokazalo, da je proti priključitvi svojega mesta k De Gasperijevi Italiji. Pa tudi Vidaličeva politična linija, ki jo izvaja v tako imenovanem odboru za volivno taktiko, nam potrjuje gornje ugotovitve. Njegovo obnašanje je v tem odboru zelo tudi priznanje vseh

(Nadaljevanje na 6. strani)

Gen. Robertson javlja, da tov. Štoke ni mogoče več vpisati v kandidatno listo Ljudske fronte

Odločen protest Ljudske fronte proti najnovejšemu dejanju VU ki spada v niz zlorab in nasilstev nad tržaškim demokratičnim gibanjem

Protestno pismo tov. Franca Štoke gen. Gaitherju - Kandidati LF na včerajšnjih uspehli zborovanjih na Proseku, v Zgoniku in Padričah - Vidali osebno nadzoruje na Proseku organizirano oviranje našega zborovanja - toda brezuspešno

IZJAVA

Delegacija Slovensko-italijanske ljudske fronte je prejela danes od predstavnika vojske uprave dokončen odgovor na zahtevo glede vpisa tov. Franca Štoke na kandidatno listo Ljudske fronte, vpisa, proti kateremu ni bilo mogoče ugovarjati, kakor so bili dokazali delegati Ljudske fronte, in katerega zakonitosti niso z uradne strani oporekali.

Volivni odbor Ljudske fronte videti rezultat posredovanja delegacije, ki je imela nalogo razpravljati o zadevi s predstavniki vojske uprave, in po pregledu pismenega odgovora s podpisom brig. gen. Robertsona, ki ga je prejel tov. Štoka, smatra kot nujno in neobhodno potrebno izjaviti sledeče:

1.) Odgovorni organi vojske uprave onemogočajo s svojim negativnim odgovorom na zakonito zahtevo Ljudske fronte in prizadevanja tovariša, znanega predstavnika tržaškega protifašističnega gibanja, da bi kandidiral na občinskih volitvah svojega rojstnega mesta, čeprav ima za to popolno pravico.

2.) Na ta način se je z novim neverjetnim dejanjem sankcionirala cela vrsta zlorab in krivičnih ukrepov proti antifašističnim naprednim silam mesta, za katere ni mogoče smatrati, da so jih vojski upravi podrejani organi, ki imajo nalogo pripravi volitev, napravili nehoti.

3.) V zvezi s tem mora volivni odbor Slovensko-italijanske ljudske fronte se enkrat poudariti, da je že prej ponovno opozarjal na vladne odredbe za pripravo volitev predvsem pa na tiste, s katerimi so se izključevali predstavniki demokratičnih strank in organizacij ter predstavniki slovenskega prebivalstva anglo-ameriškega področja tega ozemlja od priprav volitev samih; v omenjenem opozorilu se je izrecno poudarjalo, da bi takšni ukrepi omogočili sovražnikom ljudskih množic uresničene vrsto diskriminacij v škodo teh množic.

Zaradi tega ponovno ugotavljamo, da ukaz št. 345 kakor vse odredbe, ki omogočajo vse zlorabe, med katerimi tudi omenjeno zlorabo, karakterizirajo sedanje volitve kot protidemokratske in protiljudske, katerih izvedba ima namen ovirati svobodno manifestacijo in izražanje volje prebivalstva.

Slovensko-italijanska ljudska fronta vabi zato napredno demokratično prebivalstvo, naj takšne zlorabe in nasilja obsoji s tem da v nedeljo strnjeno odda svoj glas za to fronto.

V Trstu 9. junija 1949.

VOLIVNI ODBOR
SLOVANSKO-ITALIJANSKE
LJUDSKE FRONTE

DICHIARAZIONE

Una delegazione del Fronte Popolare Italo-Slavo ha ottenuto oggi dal rappresentante del GM una risposta definitiva alla richiesta fatta antecedentemente, riguardante la inclusione del comp. Francesco Štoka nella lista dei candidati del Fronte, inclusione che non poteva essere negata, come era stato dimostrato dai delegati del Fronte, e la cui legittimità non è stata contestata da parte ufficiale.

Il Comitato elettorale del Fronte popolare, udito l'esito dell'intervento della delegazione incaricata di trattare il caso con i rappresentanti del Governo militare e presa visione della lettera di risposta al comp. Štoka firmata dal brig. generale Robertson, ritiene necessario ed indispensabile dichiarare quanto segue:

1.) Gli organi responsabili del GM con la loro risposta negativa alla legittima richiesta fatta dal Fronte nonché dall'interessato, rendono impossibile ad un rappresentante conosciuto del movimento

tifascista triestino di presentarsi quale candidato alle elezioni comunali della sua città natia benché ne abbia pieno diritto.

2.) In tal modo si è con un altro atto incredibile, sanzionato tutta una serie di abusi e di ingiustizi provvedimenti contro le forze antifasciste progressiste della città che non possono ritenersi non volontari da parte degli organi sottoposti al G.M., incaricati di preparare le elezioni.

3.) A tale riguardo il Comitato elettorale del Fronte Popolare Italo-Slavo deve sottolineare ancora una volta che esso aveva già precedentemente e ripetutamente denunciato le disposizioni governative per la preparazione delle elezioni e soprattutto quelle che escludevano i rappresentanti dei partiti e delle organizzazioni democratiche nonché i rappresentanti della popolazione slava della zona anglo-americana del Territorio dalla partecipazione ai preparativi delle elezioni stesse;

con essa denuncia si rileva esplicitamente che tali disposizioni avrebbero permesso ai nemici delle masse popolari di realizzare una serie di discriminazioni a danno di queste.

Constatamo perciò di nuovo che tanto l'Ordine 345 quanto tutte quelle disposizioni che rendono possibili tutti gli abusi, fra i quali anche il sopradennunciato, caratterizzano quali antidemocratiche ed antipopolari le attuali elezioni, il cui procedimento mira ad impedire la libera manifestazione ed espressione della volontà della popolazione.

Il Fronte Popolare Italo-Slavo invita pertanto la popolazione democratica progressista a condannare tali abusi e soprusi, con il dargli domenica compattezza il proprio voto.

Trieste, 9 giugno 1949.

IL COMITATO ELETTORALE
DEL FRONTE POPOLARE
ITALO-SLAVO

Odprto protestno pismo tov. Štoke generalu Ridgely Gaitherju

Gospod
gen. RIDGELY GAITHER,
glavni ravnatelj
za civilne zadeve ZVU

TRST

Danes 9. VI. 1949, t. j. tri dni pred volitvami, sem prejel od vašega namestnika gen. Robertsona pismo, v katerem se mi javlja, da me ni mogoče več vpisati v kandidatno listo Slovensko-italijanske ljudske fronte, iz katere sem bil ertan v zvezi z ukazom ZVU št. 33.

Dovolite mi, gospod general, da vam izrečem svoje nezadovoljstvo glede tega vašega sklepa, kakor tudi občutek, da se v tej zadevi niste poslužili svoje oblasti in popravili krivico, ki se mi godi.

Ne zdj se mi prav, da se s pismom, ki mi ga pošilja gen. Robertson, sankcionira ta očitna krivica proti meni kakor tudi proti demokratičnemu gibanju, katerega predstavnik sem.

Toliko moje prvo pismo kakor tudi njegove priloge so očiten dokaz, da so občinski uradi naložili in namenoma zavirali izdajanje mojih osebnih dokumentov ter s tem zavirali, da nisem mogel predložiti ob pravem času za kandidiranje potrebnih dokumentov, ter da se je tudi priznava sodišče s svojo raz-

šine sta komunistični poslanec Beltrame in senator Pellegrini skušala vzpostaviti točnost podatkov o številu Slovencev v Italiji nanašajoč se na italijanske uradne statistike, ki so bile napravljene pod fašizmom. Pripomnila sta, da se bodo zahteve za otvoritev slovenskih šol lahko podprle samo v primeru, da vsi Slovenci v Italiji to izrecno zahtevajo.

PARIZ, 9. — Stirinajsti seji svetla zunanjih ministrov je predsedoval Acheson, ki je ponovil svoj včerajšnji predlog, naj se izvedenec za Berlin daja navodila, naj bi se danes pogajanja zaključili od prihodnjega ponedeljka. Priidužila sta se mu tudi lord Henderson in Schuman. (Bevin se je vrnil v Pariz v poznih popoldanskih urah). Višinski je ta predlog odklonil. Po dolgi diskusiji pa je Višinski pristal, da bo daj s svoje strani navodila sovjetskim predstavnikom v gornjem smislu, dočim bodo zahodni ministri napravili isto za svoje predstavnike.

Acheson je nato predlagal, naj bi prešli k tretji točki dnevnega reda, t. j. k vprašanju mirovne pogodbe z Nemčijo, toda Višinski se je temu uprl.

Začeli so nato diskusijo o denarnem vprašanju, ki je tudi vpisano pod drugo točko dnevnega reda. Višinski je napravil kratek pregled tega vprašanja in je še posebno poudarjal skupne direktive vojaškim guvernerjem 30. avgusta 1948 ter resolucijo Varnostnega sveta od 25. oktobra 1948. Dejal je, da bi ta resolucija, kljub temu da je on postavil proti njej veto, lahko služila kot podlaga za rešitev denarnega vprašanja ter je predlagal, naj se v vsakem primeru povrnejo k skup-

Obsojeni izdajalci v Pragi

PRAGA, 9. — Sodišče v Pragi je na razpravi zaradi veleizdaje, ki se je začela pred enim tednom, obsodilo pet ljudi na smrt, 8 na doživetno prisilno delo in 2 na 25 let prisilnega dela. Obsojenec so bili v zvezi z zadevo Wildash.

sodbo krivico izreko o mojem primeru.

Ko pa jemljem na znanje zadnji odstavek pisma gen. Robertsona, se ne morem ubraniti vtisa, da se je hotela tudi z vaše strani zavirati možnost pozitivne rešitve mojega primera, ki je krivice primer protidemokratskega ozračja in razmer, v kakšnih razmerah so se vršile pravice za volitve in kako se bodo se v tistem ozračju vršile volitve same.

In končno pričakujem vašega splošnega gleda izida napovedane preskave.

S spoštovanjem

FRANC ŠTOKA

V Trstu 9. VI. 1949.

Kandidata dr. Dekleva in Petronio na Proseku

Vidali sam se je sinoči potrudil in prišel na Prosek kontrolirat, ali pravilno deluje njegova razbijska organizacija, ki je imela namen preprečiti naše zborovanje, kajti Prosek in Kontovel sta tisti trdnjavi, ki sta dali tržaškemu protifašističnemu gibanju najodločnejše borce, kot sta Ukmar in Štoka ter nešteti drugi. Pri tem mu je šla na roko — kakor se to večkrat zgodi — tudi policija, ki je zaradi dovoljenja toliko časa sitnila, da se je zborovanje začelo šele ob 21.30 uri, čeprav je bilo napovedano za eno uro prej ter na ta način skrajšali znatno trajanje zborovanja samega.

Tov. dr. Dekleva, kandidat Ljudske fronte, je najprej temeljito odgovoril Vidaličevim trobentačem na njihova podla zmerjanja, zlasti pa na njihove psovke kot: »Izdajalec«, »nacionalista«, itd. Poudaril je frakcijskosti, da mi nismo nikakršni izdajalci, kajti s Sovjetsko zvezo smo bili v najtežjih časih in se z njeno Rdečo armado borili proti

Protimarksistično stališče KPI do Slovencev v Italiji

KPI ne priznava vseh zahtev za uresničenje narodnostnih pravic Beneških Slovencev

Poslanec Beltrame in senator Pellegrini se glede števila Slovencev v Italiji sklicujeta na fašistične statistike in odklanjata podporo za otvoritev slovenskih šol

PARIZ, 9. — Stirinajsti seji svetla zunanjih ministrov je predsedoval Acheson, ki je ponovil svoj včerajšnji predlog, naj se izvedenec za Berlin daja navodila, naj bi se danes pogajanja zaključili od prihodnjega ponedeljka. Priidužila sta se mu tudi lord Henderson in Schuman. (Bevin se je vrnil v Pariz v poznih popoldanskih urah). Višinski je ta predlog odklonil. Po dolgi diskusiji pa je Višinski pristal, da bo daj s svoje strani navodila sovjetskim predstavnikom v gornjem smislu, dočim bodo zahodni ministri napravili isto za svoje predstavnike.

PARIZ, 9. — Stirinajsti seji svetla zunanjih ministrov je predsedoval Acheson, ki je ponovil svoj včerajšnji predlog, naj se izvedenec za Berlin daja navodila, naj bi se danes pogajanja zaključili od prihodnjega ponedeljka. Priidužila sta se mu tudi lord Henderson in Schuman. (Bevin se je vrnil v Pariz v poznih popoldanskih urah). Višinski je ta predlog odklonil. Po dolgi diskusiji pa je Višinski pristal, da bo daj s svoje strani navodila sovjetskim predstavnikom v gornjem smislu, dočim bodo zahodni ministri napravili isto za svoje predstavnike.

PARIZ, 9. — Stirinajsti seji svetla zunanjih ministrov je predsedoval Acheson, ki je ponovil svoj včerajšnji predlog, naj se izvedenec za Berlin daja navodila, naj bi se danes pogajanja zaključili od prihodnjega ponedeljka. Priidužila sta se mu tudi lord Henderson in Schuman. (Bevin se je vrnil v Pariz v poznih popoldanskih urah). Višinski je ta predlog odklonil. Po dolgi diskusiji pa je Višinski pristal, da bo daj s svoje strani navodila sovjetskim predstavnikom v gornjem smislu, dočim bodo zahodni ministri napravili isto za svoje predstavnike.

PARIZ, 9. — Stirinajsti seji svetla zunanjih ministrov je predsedoval Acheson, ki je ponovil svoj včerajšnji predlog, naj se izvedenec za Berlin daja navodila, naj bi se danes pogajanja zaključili od prihodnjega ponedeljka. Priidužila sta se mu tudi lord Henderson in Schuman. (Bevin se je vrnil v Pariz v poznih popoldanskih urah). Višinski je ta predlog odklonil. Po dolgi diskusiji pa je Višinski pristal, da bo daj s svoje strani navodila sovjetskim predstavnikom v gornjem smislu, dočim bodo zahodni ministri napravili isto za svoje predstavnike.

PARIZ, 9. — Stirinajsti seji svetla zunanjih ministrov je predsedoval Acheson, ki je ponovil svoj včerajšnji predlog, naj se izvedenec za Berlin daja navodila, naj bi se danes pogajanja zaključili od prihodnjega ponedeljka. Priidužila sta se mu tudi lord Henderson in Schuman. (Bevin se je vrnil v Pariz v poznih popoldanskih urah). Višinski je ta predlog odklonil. Po dolgi diskusiji pa je Višinski pristal, da bo daj s svoje strani navodila sovjetskim predstavnikom v gornjem smislu, dočim bodo zahodni ministri napravili isto za svoje predstavnike.

istemu sovražniku hrabro in dosledno že takrat, ko Vidaličevi pobalini niso delali drugo kot vsesvali od fašističnih učiteljev fašistično vzgojo. Zato danes tudi ne znanjo drugega kot fašistične metode uporabljal. Zaradi tega se tudi ni moglo zgoditi drugače, kot da je neki Vidaličev pobalnik udaril 72-letnega tovariša Cibica Štefana, saj je tudi pobalnikov oče bil okupatorjev sodelavec do zadnjega dne nacistične okupacije.

Tov. Dekleva je poudaril, da se bomo z rdečearmeji borili zopet še bolj dosledno kot doslej, če bo potrebno. Glede zmerjanja z nacionalisti, pa je vprašal tov. Dekleva svoje poslušalce, ali sovražijo ka-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Tudi Riko Malalan...
Tudi Riko Malalan torej, sedanjí član izvršnega komiteja Vidaličeve frakcije in tajnik izvršilnega odbora SIAU spada med tiste, ki so kot Gombac in Radich globoko klonili svojo hrbenico pred fašisti. In kakor se vidi iz naslednjega doberednega citata iz zapiskov, ki ga je 23. septembra 1940 podpisal v koprskih zaporih, je bil ravno sedanjí dični tajnik SIAU tisti, ki je s svojimi izjavami napodil razbijske akcije med našim ljudstvom. Citajte, kaj je vse izdal fašistom o delovanju naših mučeničkov Tomaziča, Bobka, Ivančiča in drugih:

«L'anno millenovecentoquaranta, XVIII del Littorio, addi ventitre del mese di settembre, nella casa penale di Capodistria.

Davanti ai sottoscritti funzionari ed agenti di Pubblica sicurezza, è presente Malalan Enrico fu Giovanni Maria in atti generalizzato, il quale, nuovamente interrogato, dichiara quanto appresso:

«Debo anche chiarire una circostanza e, in pari tempo, rettificare in parte le mie precedenti dichiarazioni nel senso cioè che il Bobek, quando venne a trovarmi a Villa Opicina, assieme al Postogna ed al Santalena, non mi parlò solo di apparecchi radio e di lavori planimetrici da eseguire, ma intavolò il discorso su quanto gli

premeva di più e cioè su di una organizzazione comunista, che noi avremmo dovuto cercar di organizzare nell'ambiente da noi frequentato.

La presenza del Postogna, i cui precedenti politici mi erano ben noti, valse in parte a mitigare la sfavorevole impressione che il Bobek aveva fatto su di me in fatto di ortodossia comunista...»

(Dal verbale di Malalan Enrico — 23 settembre 1940).

Resniscnost teh trditvev pa dokazuje Malalanovo pismo, ki ga je pisal 13. VII. 1940. tržaški kvesturi osebno:

«Ho. Malalan Enrico
13. 7. 40 KVE»

«Ho. P. Comunisti, Trieste»

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«L'anno millenovecentoquaranta, XVIII del Littorio, addi ventitre del mese di settembre, nella casa penale di Capodistria.

Davanti ai sottoscritti funzionari ed agenti di Pubblica sicurezza, è presente Malalan Enrico fu Giovanni Maria in atti generalizzato, il quale, nuovamente interrogato, dichiara quanto appresso:

«Debo anche chiarire una circostanza e, in pari tempo, rettificare in parte le mie precedenti dichiarazioni nel senso cioè che il Bobek, quando venne a trovarmi a Villa Opicina, assieme al Postogna ed al Santalena, non mi parlò solo di apparecchi radio e di lavori planimetrici da eseguire, ma intavolò il discorso su quanto gli

premeva di più e cioè su di una organizzazione comunista, che noi avremmo dovuto cercar di organizzare nell'ambiente da noi frequentato.

La presenza del Postogna, i cui precedenti politici mi erano ben noti, valse in parte a mitigare la sfavorevole impressione che il Bobek aveva fatto su di me in fatto di ortodossia comunista...»

(Dal verbale di Malalan Enrico — 23 settembre 1940).

Resniscnost teh trditvev pa dokazuje Malalanovo pismo, ki ga je pisal 13. VII. 1940. tržaški kvesturi osebno:

«Ho. Malalan Enrico
13. 7. 40 KVE»

«Ho. P. Comunisti, Trieste»

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

Volivna zborovanja Slov.-ital. ljudske fronte

DANES:

V GROPADI ob 20.30
Govori tov. Vojo.

V BAZOVICI ob 20.30
Govorijo tov. Hreščak, Janka in dr. Daneu.

PRI DOMJU ob 20
Govorita tov. Štoka in Laurenti.

PRI SV. ANI (Valmaura)
Govorita tov. Petronio in Ravbar.

Na BANAH ob 20
Govorita tov. Bole in Kapun.

JUTRI:

V ŠTIVANU ob 19.30
Govorita tov. Štoka in Koeman.

V SLIVNEM ob 20
Govorita tov. Bole in Spela.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Tudi Riko Malalan...

Tudi Riko Malalan torej, sedanjí član izvršnega komiteja Vidaličeve frakcije in tajnik izvršilnega odbora SIAU spada med tiste, ki so kot Gombac in Radich globoko klonili svojo hrbenico pred fašisti. In kakor se vidi iz naslednjega doberednega citata iz zapiskov, ki ga je 23. septembra 1940 podpisal v koprskih zaporih, je bil ravno sedanjí dični tajnik SIAU tisti, ki je s svojimi izjavami napodil razbijske akcije med našim ljudstvom. Citajte, kaj je vse izdal fašistom o delovanju naših mučeničkov Tomaziča, Bobka, Ivančiča in drugih:

«L'anno millenovecentoquaranta, XVIII del Littorio, addi ventitre del mese di settembre, nella casa penale di Capodistria.

Davanti ai sottoscritti funzionari ed agenti di Pubblica sicurezza, è presente Malalan Enrico fu Giovanni Maria in atti generalizzato, il quale, nuovamente interrogato, dichiara quanto appresso:

«Debo anche chiarire una circostanza e, in pari tempo, rettificare in parte le mie precedenti dichiarazioni nel senso cioè che il Bobek, quando venne a trovarmi a Villa Opicina, assieme al Postogna ed al Santalena, non mi parlò solo di apparecchi radio e di lavori planimetrici da eseguire, ma intavolò il discorso su quanto gli

premeva di più e cioè su di una organizzazione comunista, che noi avremmo dovuto cercar di organizzare nell'ambiente da noi frequentato.

La presenza del Postogna, i cui precedenti politici mi erano ben noti, valse in parte a mitigare la sfavorevole impressione che il Bobek aveva fatto su di me in fatto di ortodossia comunista...»

(Dal verbale di Malalan Enrico — 23 settembre 1940).

Resniscnost teh trditvev pa dokazuje Malalanovo pismo, ki ga je pisal 13. VII. 1940. tržaški kvesturi osebno:

«Ho. Malalan Enrico
13. 7. 40 KVE»

«Ho. P. Comunisti, Trieste»

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«Sgn. commissario, ricevuto in nell'anno interrogatorio del pinto Quacchi, ora che non corrisponde perfettamente alla verità, ho proprio ho: commissario gentilmente ch'ichiamer mi sta lui, o se no, mandare il sign. che era presente al mio interrogatorio qui.

Proprio ho: commissario ch'io scriverei per il documento creato.

Ringrazio in firmamente

Enrico Malalan

«L'anno millenovecentoquaranta, XVIII del Littorio, addi ventitre del mese di settembre, nella casa penale di Capodistria.

Davanti ai sottoscritti funzionari ed agenti di Pubblica sicurezza, è presente Malalan Enrico fu Giovanni Maria in atti generalizzato, il quale, nuovamente interrogato, dichiara quanto appresso:

«Debo anche chiarire una circostanza e, in pari tempo, rettificare in parte le mie precedenti dichiarazioni nel senso cioè che il Bobek, quando venne a trovarmi a Villa Opicina, assieme al Postogna ed al Santalena, non mi parlò solo di apparecchi radio e di lavori planimetrici da eseguire, ma intavolò il discorso su quanto gli

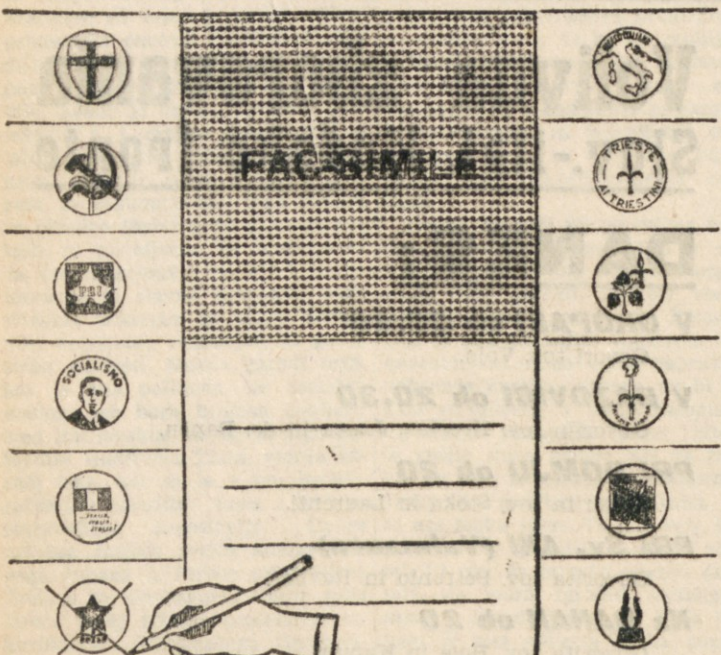
premeva di più e cioè su di una organizzazione comunista, che noi avremmo dovuto cercar di organizzare nell'ambiente da

TRŽAŠKI DNEVNIK

Kako boš volil?

Navodila za glasovanje za volivce v tržaški občini 12. t. m.

Oddati preferenčni glas ni nujno! Važno je, da prečrtaš znak ljudske fronte, kot to vidiš na sliki! S tem boš volil ljudsko fronto in izpolnil svojo dolžnost!

Na dan volitev, predno gres iz hiše, ugotovi, če imaš volilno potrdilo, osebno izkaznico ali pa kateri koli drugi dokument, ki je izdan od organa javne oblasti in opremljen s fotografijo.

POMNI! Brez volilnega potrdila ne boš smel stopiti na volišče in se manj glasovati! Brez osebne izkaznice ali pa drugega dokumenta s fotografijo boš smel glasovati, samo če te pozna kdo izmed članov volivne komisije.

Volišče, to je dvorana, določena za glasovanje, je razdeljena na dva dela. V prvem delu se smejo zadrževati volivci, v drugem delu pa člani volivnega urada, zastopniki kandidatnih list in volivce, ki je pristopil, da glasuje.

Ko stopiš pred predsednika volivnega urada, mu izroči volilno potrdilo, od katerega bo odrgal kupon, ter mu predloži osebno legitimacijo ali dokument s fotografijo. Nato boš dobil kopiranih svinčnik in glasovnico, ki mora biti podpisana od enega skrutiniratorja in nositi pečat volivnega urada.

Ko si vse to prejel, pojdi v kabino, kjer boš neovirano in neopazno glasoval.

Kako boš glasoval?

Za kandidatno listo Slovensko-italijanske ljudske fronte glasuješ tako, da prečrtaš petokrakno zvezdo, ki je na glasovnici za tržaško občino na šestem mestu, zadnja v levem pravokotniku. S tem da si prečrtaš petokrakno zvezdo, si oddal svoj glas kandidatni listi ljudske fronte.

Pazi dobro, da ne boš glasoval pomečkal, niti umazal, ker bo sicer neveljavna. Če bi se ti kaj takega primerilo, pojdi k predsedniku volivnega urada in zahtevaj drugo glasovnico.

Toda vsak volivec ima pravico oddati še preferenčni glas kandidatoma tiste kandidatne liste, za katero je glasoval.

Kaj so preferenčni glasovi?

Preferenčni glasovi so oni glasovi, ki jih odda volivec posameznim kandidatom liste, za katero je glasoval.

Komu boš oddal preferenčni glas?

Preferenčni glas boš dal onim kandidatom liste, za katero si glasoval. Ki uživa tvoje zaupanje in od katerih pričakuješ, da bodo najdoslednejši in najbolj zastopali koristi delovnega ljudstva in slovenskega naroda v občinskem svetu.

Kako boš oddal preferenčni glas?

V sredini glasovnice za tržaško občino so štiri pikčaste črte, v drugih občinah cone A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y, Z. Na te pikčaste črte napíšeš ime in priimek tvojih kandidatov, katerim hočeš oddati preferenčni glas.

Koliko preferenčnih glasov smeš oddati?

Za tržaško občino smeš oddati največ štiri preferenčne glasove. Lahko oddaš pa samo enega, dva ali tri glasove. V drugih občinah lahko oddaš največ dva preferenčna glasova, lahko pa samo enega.

Ko si prečrtaš petokrakno zvezdo in napisal ime in priimek tvojih kandidatov, katerim želiš oddati preferenčni glas, prepogni glasovnico, jo zalpeji, pojdi v kabino in izroči glasovnico ter svinčnik predsedniku volivnega urada. Na ta način si glasoval za

Vodstvo Crda pripravljeno šele po volitvah

„rešiti“ vprašanje 250 odpuščenih delavcev

Prav gotovo se naši bralci že spominjajo, da je pred približno dvema mesecema odpuštilo vodstvo Crda približno 250 delavcev, katerim je obljubilo, da jih bo sprejelo na delo, čim bo rešeno vprašanje novih naročil, ki bi zadostovala tovarni za nadaljevanje proizvodnje.

Vodstvo tovarne je takrat obljubilo, da bo preučilo obremenitve in varniški odbor celotno vprašanje, ter da bo v čim krajšem času sprejelo na delo začasno odpuščene delavce.

Toda meseci potekajo ne da bi vodstvo Crda svoje obljube izpolnilo. Ker so se odpuščenim delavcem naveličali čakanja, so pooblastili pred časom predstavnik enotnega odbora v podjetju, da bi pričeli pogajanja z delodajalci. Toda kljub dobri volji predstavnikov, so se pogajanja končala z neuspehom. Iz pomena teh pogajanj je bilo jasno razvidno, da nameravajo voditelji Crda zavračati z rešitvijo tega vprašanja, dokler se ne bi končale volitve in potem... Da, potem se bo povedalo, da so začasno odpuščeni delavci nepotrební ter da jih ne bodo sprejeli več v službo. Toda sedaj, so volitve pred vrati in ne smejo se na dan s takimi izjavami. Kako bi potem lahko Delavska zbornica govorila o obrambi pravic delavskega razreda?

Ker se razpisujejo v zadnjih dneh desničarski časopisi o raznih načrtih in novih delih, ki naj bi dali zaposlitev tisočim in tisočim tržaških delavcev, hočejo vprašati te gospode — kako mislijo rešiti vprašanje 250 brezposelnih delavcev, ki ne vedo, kako bi preživljali svoje družine.

Ker zahtujejo prav ti pisni, da bi bile prav ljudske Crda, seveda vse po teh načrtih, delne največje števila novih naročil, se čudimo, da bi te ladjedelnice ne moglo sprejeti vsaj teh 250 delavcev, če se tovarnam obeta delajo dela.

Toda če bi hoteli čakati tržaški delavci uresničitve vseh teh obljub.

Na dan volitev prepovedano točiti pijače z nad 21% alkohola

Vojaška uprava opozarja lastnike javnih lokalov, da je 12. t. m. na dan volitev po zakonu prepovedano prodajati alkoholne pijače, ki imajo nad 21 odstotkov alkohola.

V ponedeljek simfonični koncert

V ponedeljek 13. t. m. ob 21 uri v gledališču Verdi drugi simfonični koncert Tržaške filharmonije v okviru II. dela pomladanske sezone.

Dokumentarni film Ljudske fronte bodo predvajali danes zvečer

Pri Sv. Ani na prostoru nasproti skladišču stalnega materiala ob 20.30

na Garibaldijevem trgu ob 22 v Sv. Križu sredi vasi ob 22.30

Pozivamo demokratično občinstvo, da si film ogleda!

Dirigent Issay Dobrowen v „Verdiju“

V torek zvečer se je tržaškemu glasbenemu občinstvu predstavil znani dirigent Issay Dobrowen. Po poreku Rus, je glasbenim krogi poznani tudi kot skladatelj mnogih komornih skladb, zlasti za klavir. Visoka glasbena izobrazba mu omogoča, da se je zornom po svetu uveljavil kot izvrsten dirigent. V torek zvečer je svoje sposobnosti razvil zlasti v II. delu koncerta pri Čajkovski, VI. simfoniji. Ta simfonija — imenovana patetična, je ena izmed najbolj znanih Čajkovskih simfoničnih del — skladba velikega obsega in široke gradnje, dramatičnih potez in globokega čustvenega značaja. Tragičen značaj daje simfoniji začeti mračni toni, ki se posebno finale, ki izmed vseh Čajkovskih del najbolj verno kaže na skladateljevo pesimistično, ki tu nadlaga vse ostale občutke. Tragičen odsev razbojane skladateljeve duše je zadnjega stavka, je prišel smiselno do izraza v Dobrowenov izvedbi, pri kateri smo občudovali do podrobnosti izpeljane najmanjše odtenke.

Dirigent, ki je pokazal veliko misla pri oblikovanju te globoke instrumentalne tragedije, se ni mogel povsem znebiti v ambientu kristalno čiste in jasno oblikovane Mozartove simfonije v g-molu. Dve stitno popolnoma različni skladbi, ki naj se izvajata ena za drugo, sta tudi najboljšemu dirigentu trd oreh, ker je težko notranje doživeti vezati na tako različne pojoge.

Mozartova simfonija v g-molu op. 40 spada v vrsto treh simfonij: op. 39 v e-molu, imenovane, in op. 41 v c-molu („Jupiter“), ki jih je salzburški mojster napisal.

VOLIVCI, VOLIVKE, POZOR!

Poslušajte naše govornike na tržaškem radiu!

DANES ob 13. uri na radiu TRST II. bo govoril

lov. FRANCE BEVK

JUTRI ob 10. uri na radiu TRST I. bo govoril

lov. BRANKO BABIČ

in sicer: na radiu TRST I. ob 20.40 v italijanski, na radiu TRST II ob 21. uri v slovenski.

Poslušajte!

Važen sestanek skrutiniratorjev in zastopnikov Slov. - ital. ljudske fronte jutri ob 20. uri

Vse skrutiniratorje in predstavnike liste Slovensko-italijanske ljudske fronte pozivamo, da se brezpogojno udeležijo zelo važnega sestanka, ki bo v soboto zvečer ob 20 v postlopu na stadionu »Prvi maja« (Vrdska cesta) pri Sv. Ivanu.

Sestanek predsednikov volišč

Prizivno sodišče v Trstu sporoča: Danes 10. junija ob 11 dopoldne se bo vršil ponovni sestanek predsednikov volišč v posvetovalnici občinske palače. Sestanku, na katerem bodo razpravljali o nalozah volišč, bo predsedoval dr. Alojz Paolucci, predsednik 34. volišča.

Vsi predsedniki volišč so zaproseni, da se tega sestanka udeležijo.

Zopet so klicali policijo!

Se enkrat se lahko demokrati prepričajo in ustvarijo mnenje, kaj pomeni na eni strani; ideološki likvidatorjev, na drugi strani pa njihova dejanja. Na eni strani polna usta goveždanja o protimperialistični borbi, na drugi strani pa tesno sodelovanje z okupacijskimi oblastmi in njeno policijo. Zadnji tak primer se je izvil v sredo ponoči, nekaj po polnoči. Dosednji demokrati Vidaličevega kova so se v volivni kampanji poslužili policije in prijeli tri mladince pri Sv. Jakobu, ker so baje metali brosure, v katerih so s dokumenti opisana dejanja Vidaličevih padošev: Gombaca, Malšana, Juraga in Radiča. Resnica je pač Vidaličeve zaslepljene zloba v oči in jih pognala v tako jezo, da so šli tja iskat pomoči, kjer je njihova naveda — okupacijski policiji, in to dejanje še s ponosom omenja frakcijsko glasilo. To je legitimacija Vidaliča in njegovih padošev o njegovi demokratični doslednosti.

Polkovnik Shinkle odhaja

Včeraj jutraj je končni predsednik prof. Palutan sprejel ing. Ferruccio Smalidija, predsednika ing. Iva Aurelija, glavnega ravnatelja Jadranskih ladjedelnice. Z gosti se je predsednik cone pogovarjal o delovanju ladjedelnice predvsem pa o delih, ki jih izvršujejo sedaj ladjedelnice in o onih, ki so v načrtih. Poleg teh je prof. Palutan sprejel še polkovnika Shinkla, ki po treh letih službovanja v Trstu, kot načelnik departmana za notranje zadeve pri VII. zapušču Trst. Omenjeni polkovnik se vrača v svojo domovino.

Zapustila je dom

4. t. m. je zapustila dom 18-letna Silvana Kavčičeva z Martovih polj št. 4. Zadnjič so jo videli ob 1 uri popoldne istega dne. Vsakdo, ki bi lahko dal kakšno koli novico o dekletu, je naprosen, da to javi na žensko policijo na trgu Dalmacija ali pa na katero koli drugo policijsko postajo. Zunanji znaki Kavčičeve so: postava visoka, stas normalen, plavalosa, oči kostanjeve, na sebi pa je imela opci sive barve, izdelan na ameriški način, rdečo bluzo in rjave čevlje.

Mrtvo so jo pripeljali v bolnišnico

Včeraj jutraj ob 7.15 so položili v mrtvaško kapelo glavne bolnišnice truplo 60-letne ženske, o kateri niso skrajno vedeli prav za prav, kdo je, ker pokojnica ni imela pri sebi nobenih osebnih dokumentov. Jutraj jo je pripeljal v bolnišnico ameriški tovorni avto. Odnegli so jo takoj v ambulanto, vendar pa je bilo prepozno, ker je ženska med potjo že umrla zaradi srčne napake.

Osebe, ki so jo pripeljale, so povedale, da se je starša peljala v travnjava, kjer ji je nenadoma postalo slabo. Okrog 12 pa je policija ugotovila, da je pokojnica Marija Zanetti s Ponziane.

S kolesom jo je podrli

Včeraj zgodaj jutraj se je 18-letni delavec Budak Mario iz Lonjerske ceste 22 peljal s kolesom proti mestu. Pri tem se je zalezel pri Rotonda del Boschetto v 48-letno Gombac Ivanovo z Vrdele 1634. Pri udarcu je Budak odletel na tla in dobil poškodbe lažjega značaja na delu, rami in na levem komolcu. Poleg tega pa je dobil še lahek živčni pretres. Gombacova pa je prav tako dobila lažje poškodbe in prasko po čelu in kolenu. Oba so sprejeli v bolnišnico na opazovanje.

Važno za volivce!

Volivna potrdila

Volivni občinski urad v ul. A. Diaz št. 23-25 je odprta za dviganje volivnih potrdil od 7. do 12. t. m. neprestanoma od 8. do 21. ure.

Za razne popravke na izkaznicah in volivnih potrdilih naj se zainteresirani obračajo na isti urad v pritičju od 16.30 do 19.30.

Volivci, ki niso vpisani v volivnem seznamu, ki pa so si pravico za volitve pridobili na podlagi rešitve pritizbe, bodo morali voliti na volišču v ul. della Procureria št. 1 (občinska palača).

Izdajanje zdravniških spriceval v volivne namene

Za izdajanje zdravniških spriceval v volivne namene, kot je to v ukazu ZVU št. 23, bo posloval zdravstveni in higienski urad v ul. Cavana št. 18 od 10 do 13 in od 16.30 do 17.30.

V nedeljo 12. t. m. pa bo odprt nepretrgoma od 6. ure dalje.

Prevoz bolnikov na volišča

INAM (bolnišnica blagajna) obvešča, da bo dala na razpolago lastna prevozna sredstva za svoje zavaranke bolnike, ki so v kirurškem sanatoriju v ul. Slapater in v bolnišnici v Miljah, če bodo bolniki želeli. Oni zavaranici bolniki, ki so na zdravljenju doma, pa se bodo te ugodnosti lahko poslužili, če bodo poslali pisмено zahtevo na direktorjo INAM-a v ul. Nordio št. 15 od 12. ure dne 10. t. m.

Volivci, pozor!

Dogodilo se je, da so prešli nekateri tržaški volivci, in to predvsem v predmestju, volivna potrdila brez pečata. Ker je volivno potrdilo brez pečata neveljavno, si ga morajo vsi volivci ob sprejemu dobro ogledati. V primeru, da nima pečata, naj se takoj zgledajo na to določeno uradu v ul. Armando Diaz št. 23, III. nadstropje od 16.30 do 19.30.

Kdor bi imel na dan volitev svoje volivno potrdilo brez predpisane pečata, ne bo mogel voliti.

Anagrafski urad bo uradoval samo v volivne namene

Občina sporoča, da bo zaradi volivnih potreb anagrafski urad v ul. A. Diaz 25 uradoval dne 9., 10. in 11. t. m. samo v volivne namene, za vpis rojstev in smrti, vključeno popis in za osebne izkaznice.

Vidaličevi razbijajo ZDTV pozdravljajo „Giro d'Italia“

ZDTV se je vedno boril proti profesionalnemu športu, a tukaj na tem našem ozemlju proti fakiščinu usmerjenemu CONI-u. Danes so v vodstvu ZDTV elementi kot Valdisano, Roman in drugi, kateri so pozabili na svetle tradicije ZDTV v borbi za moštveni šport, za enako uporabo igrišč za vse sloje demokratičnega ljudstva. Ob pritiski zadnje šovinistične športne manifestacije „Giro d'Italia“ so ti gospodje poslali vodstvu te šovinistične pridružitve pozdrav v imenu vseh športnikov ZDTV in njegovega vodstva. Zato niso upravljal niti sekretariata ZDTV niti glavnega odbora, ampak so kar na svojo roko poslali pozdrav šovinistom, kateri so hoteli s to kolesarsko dirko še enkrat potrditi italijanstvo Trsta in njegovo povezavo z „Madre patrio“.

Vsem demokratičnim športnikom Tržaškega ozemlja želimo to izjavo daljstvo in šovinizem omenjenih voditeljev ZDTV. S tem so se razkrinkali in se postavili na isto linijo z imperialisti in italijanskimi šovinisti. V vednost vsem športnikom Tržaškega ozemlja dajemo tudi to, da je gospod Valdisano glavni sekretar vidaličevih razbojske frakcije in kot tak odgovoren za vse njegove padoše in podrepaniki za razbijanje ZDTV.

I disgregatori vidaliani dell'UCEF salutano il Giro d'Italia

L'UCEF ha combattuto tenacemente il professionismo sportivo e qui, nella nostra terra, contro la aggregazione all'organizzazione fascista CONI.

Oggi, alla direzione dell'UCEF, vi sono elementi come Valdisano, Roman e altri, i quali si sono dimenticati delle splendide tradizioni dell'UCEF in lotta per lo sport di massa, per un equo uso dei campi di gioco da parte di tutti gli strati della popolazione democratica.

In occasione dell'ultima manifestazione sciocistica sportiva, il „Giro d'Italia“, questi signori hanno mandato ai dirigenti la stessa il saluto in nome di tutti gli sportisti dell'UCEF e della sua direzione. All'uopo non si sono consultati ne con la Segreteria ne col Comitato direttivo dell'UCEF; di loro iniziativa invece hanno mandato il saluto agli sciocisti, che hanno voluto, con questi giro ciclistico, confermare ancora una volta l'italianità di Trieste ed i suoi legami con la „Madre Patria“.

Adattiamo all'attenzione di tutti gli sportisti democratici di Trieste questo tradimento e lo sciocismo dei summenzionati dirigenti dell'UCEF. Con ciò si sono smascherati, mettendosi sulla stessa linea degli imperialisti e degli sciocisti italiani. Facciamo pure conoscere a tutti gli sportisti del Territorio di Trieste che il signor Valdisano e l'esponente principale della frazione disgregatrice vidaliana e, come tale, responsabile, assieme con tutti i suoi seguaci e leccaplati, del lavoro di disgregazione dell'UCEF.

ALI SI ZE NAROCNIK „PRIMORSKEGA DNEVNIKA“

KOLEDAR

Petek 10. junija
Margareta, Rumi

Sonce vzhaja ob 4.15, zahaja ob 19.53. Dolžina dneva 15.38.

Polna luna vzhaja ob 20.05, zahaja ob 3.19.

Jutri sobota 11. junija
Barnaba, Hrvoje

SPOMINSKI DNEVI

1942 je bila velika sovražna ofenziva na planino Kozaro.
1947 se je pričelo v Pragi zasedanje glavne skupščine sveta Svetovne sindikalne federacije.
1813 sta bili dotisnani dve knjigi Matevža Ravnikarja z Vae pri Litiji.
1903 častna zarota v Srbiji, preobrat srbske politike v protiaustrijsko in demokratično smer.

PRESKRBA

Dvig odrezkov. Danes morajo vsi trgovci na drobno dvigniti na prehranjevalnem uradu odrezke za bele testenine. Isto nam store vodje podedalskih prehranjevalnih uradov pri Sepralu.

Delitev mleka. Z današnjim dnem so pričeli deliti v mestu in podželu evapirano mleko. Po 7 skatle prejmo potrošniške skupine od 0 do 9 let in nad 65 let na odrezek 4 sedanje živilske nakaznice. Po 2 skatli na isti odrezek potrošniške skupine od 9 do 19 let. Po 7 skatle prejmo umetno hranjeni otroci, bolniki, noseče žene, dojele in delavci, izpostavljeni strupenim plinom na odrezek od 1 do 30 dodatne nakaznice in za delavce na odrezek vseh štirih tednov dodatne nakaznice, ki so vpisani v Osrednji mlekarji v ul. Pascoli 10.

Delitev se zaključijo 30. t. m. — Cena skatli je 40 in 41 lit.

PROSVETNA DRUŠTVA

Prosvetno društvo Nabrežina va bi v nedeljo 12. t. m. ob 16. uri na prirediteljski osedlanosti v spomin Iga Grudna. Gostujejo tržaški pionirji. Vabljeni vsi!

„Vesela scena“ v Gabrovcu

Jutri 11. t. m. ob 20 uri v Gabrovcu nastop „Vesela scena“. Vabljeni vsi!

RADIO

Sporod oddaje radia jugoslovanske cone Trsta (oddaja na srednjih valovih 240 m ali 1250 KC.)

Petek 10. junija 1949.
7.00: Jutranja glasba. 7.15: Poročila v italijanski. 7.30: Poročila v slovenski. 7.45: Jutranja glasba. 12.00: Solistična glasba. 12.45: Poročila v italijanski. 13.00: Poročila v slovenski. 13.15: Partizanske pesmi. 13.35: Igra orkester B. Adamič. 13.50: Gospodski prireditev (v slovenski). 14.00: Pesta glasba. 14.10: Pregled poročil in pregled tiska (v italijanski). 14.20: Pregled poročil in pregled tiska (v slovenski). 14.35: Plesna glasba. 14.50: Predavanje v italijanski. O izreženih terapij — dr. Alfa. 18.15: Volivni urad. 18.30: Poročila (v italijanski). 19.15: Poročila v slovenski. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Skladbe za celo in klavir. 20.00: Ura hrvaške kulture. 20.30: Folklorna glasba. 20.50: Predavanje v italijanski. 21.00: Pojejo znani pevci. 21.30: Lahka glasba. 22.00: Glasba in življenje jugoslovanskih narodov (v slovenski). 22.30: Plesna glasba. 22.55: Zadnje vesti v italijanski. 23.00: Zadnje vesti v slovenski.

TRST II.

Petek 10. junija 1949.
11.30: Godba na pihala. 12.00: Sodbona Anglija. 12.10: Orkester Andre Kostelanetz. 12.45: Poročila. 13.00: Volivna propaganda: Italijansko-slovenska ljudska fronta. 13.10: Glasba po željah. 13.45: Pesta glasba. 14.00: Poročila. 14.15: Dnevni pregled svetovnega tiska. 14.20: Polidanska glasba. 14.40: Napovedi volivnih shodov. 17.30: Plesna glasba. 18.00: Naša povest. 18.15: Komorni kvarteti. 18.40: Sramel kvintet. 19.00: Angleščina po radiu. 19.30: Operetni valčki. 19.45: Poročila. 20.00: Volivna propaganda: Komunistična partija STO-ja. 20.15: Volivna propaganda: Fronta za narodno odvisnost. 20.22: Volivna propaganda: Republikansko gibanje za neodvisnost. 20.32: Znanje uverture. 21.00: Mojstri besede: Boleslav Prus. 21.30: Klavirska glasba. 21.50: Verne melodije. 22.30: Plesna glasba. 23.00: Uspavanja. 23.15: Poročila. 23.30: Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35: Polnočna glasba.

TRŽASKA BORZA

Zlato šterling 8350, papirnati šterling 1850, telegrafski dolar 630, dolar 626, švicarski frank 160, 100 francoskih frankov 175, avstrijski šiling 23, zlato 1050 lit.

Kopališče Sv. Nikolaj

Kopanje, obala za sončenje, igre, restavracija, bar, bife, koncerti, ples. Novost weekend hišice z dvema in tremi posteljama.

Informacije pri upravi kopališča. — Prodaja voznih listov, vstopnic za kopališče, najem weekend hiše in informacije pri potovalnem uradu „ADRIA-EXPRESS“ — TRST ULICA F. SEVERO št. 5-b — TELEFON 29-243

VOZNI RED

OB NEDELJAH IN PRAZNIH:		OB DELAVNIH:	
Iz Trsta:	Iz Sv. Nikolaja:	Iz Trsta:	Iz Sv. Nikolaja:
7.30	10.45	10.00	12.30
9.00	12.00	11.00	15.00
10.00	17.45	12.05	17.45
11.45	18.30	14.00	19.30
13.30	19.45		
14.30	21.30		

Cene ob nedeljah in praznikih:

Vožnja tja in nazaj in vstop v kopališče: odrasli 200, otroci 130 L
OB DELAVNIH s parkiri . . . odrasli 200, otroci 130 L
OB DELAVNIH s motorno jadrnico „Levante“ . . . odrasli 170, otroci 120 L

Glasuj za Slovensko-italijansko ljudsko fronto!

DONNE!

Uniamoci nel **FRONTE POPOLARE** e combattiamo per impedire che i nostri figli siano ancora massacrati per ingrassare i mercanti di cannoni

Programma elettorale del Fronte Popolare Italo-Slavo per il Comune di Muggia

IN CONCORDANZA CON LA PARTE GENERALE DEL PROGRAMMA ELETTORALE DEL FRONTE POPOLARE ITALO-SLAVO, E CON I PRINCIPI CHE HANNO GUIDATO LA NOSTRA POPOLAZIONE NELLA LOTTA DI LIBERAZIONE NAZIONALE. IL FRONTE POPOLARE ITALO-SLAVO PRESENTA IL SEGUENTE PROGRAMMA ELETTORALE PER IL COMUNE DI MUGGIA

MUGGIA

AUTONOMIA AMMINISTRATIVA

L'Amministrazione comunale, per cui chiediamo la più ampia autonomia, deve essere democratizzata con la costituzione delle consultazioni e di paesi, con le quali essa deve avere i più stretti contatti per tutti i problemi riguardanti la popolazione interessata.

UGUAGLIANZA LINGUISTICA

L'Amministrazione comunale, sia orale che per iscritto, dev'essere bilingue. L'Amministrazione comunale deve esigere che anche gli altri organi pubblici del Comune di Muggia rispettino il principio dell'uguaglianza fra la lingua slovena e italiana.

ABROGAZIONE DELLE LEGGI FASCISTE

L'Amministrazione comunale deve esigere l'immediata abrogazione del decreto fascista in base a cui furono soppresi i cognomi sloveni e impedire che tali soppressioni possano verificarsi in avvenire. L'Amministrazione comunale deve dare il proprio appoggio alla richiesta della abrogazione delle leggi fasciste che si trovano in contrasto con il principio dell'uguaglianza nazionale.

AGRICOLTURA, ALLEVAMENTO BESTIAME, PESCA

L'Amministrazione comunale deve interessarsi particolarmente all'allevamento delle condizioni dei contadini, prendendo misure adeguate e concedendo sussidi per il miglioramento economico. Essa deve interessarsi affinché vengano concesse ai contadini crediti a lunga scadenza e a modico tasso d'interesse, e affinché vengano protetti i prodotti agricoli locali di fronte alla concorrenza straniera. Essa deve appoggiare la costituzione di cooperative a beneficio del contadino e tendere a migliorare l'allevamento dei bovini e dei suini. Il veterinario deve essere in contatto più stretto con gli allevatori di bestiame, il Comune con l'Ispettorato dell'agricoltura. Essa deve abrogare le tasse sulla macellazione dei suini per uso domestico.

L'Amministrazione comunale deve dare il suo appoggio ai pescatori del luogo e aiutare la costituzione di cooperative, interessandosi per ottenere crediti a basso tasso d'interesse per il completamento dell'inventario.

L'Amministrazione comunale deve appoggiare le richieste della popolazione slovena del T. L. T., intesa ad ottenere la istituzione di una scuola slovena di agricoltura con i relativi vivai per alberi da frutta e viti.

IMPOSTE

L'Amministrazione comunale deve fare tutto il necessario affinché si proceda ad una nuova classificazione dei terreni, all'alleggerimento della pressione fiscale che grava sui contadini e all'introduzione dell'imposta progressiva generale.

E' pure urgente la riforma dell'attuale sistema di esazione delle imposte.

Lo Stato deve cedere parte delle imposte per pareggiare il bilancio comunale.

LAVORI PUBBLICI

L'Amministrazione comunale deve mitigare la disoccupazione con l'impiego della forza lavoro nei lavori pubblici, e ciò specialmente nella costruzione di case per abitazione, per opere, nei lavori di riattamento e di rinnovamento della rete stradale e nell'edilizia.

Si rende necessario l'ulteriore allargamento della rete telefonica, in modo da collegare i paesi con Muggia e con Trieste.

STRADE COMUNALI

E' urgente che l'Amministrazione comunale provveda alla riparazione delle strade che collegano Muggia con gli altri paesi come Elleri e Plavia. Essa dovrebbe inoltre provvedere ad istituire un regolare collegamento automobilistico tra i singoli paesi con Muggia e Trieste.

SCUOLA E CULTURA POPOLARE

L'Amministrazione comunale deve dedicare tutta la sua attenzione alle questioni della scuola e dell'istruzione popolare. A tal fine bisogna riparare gli edifici scolastici esistenti e costruirne dei nuovi a Muggia, Božici, S. Barbara e a Zaule. La scuola deve essere democratizzata, i programmi scolastici riformati, e allontanati tutti gli esponenti del fascismo dall'apparato scolastico; i criminali di guerra, i belgardisti e gli ustasci. Bisogna costituire i consigli dei genitori presso tutte le scuole. Bisogna aiutare con borse di studio e, con sussidi gli scolari e studenti poveri che più si distinguono per attaccamento allo studio e per intelligenza. Bisogna istituire e mantenere il teatro popolare sloveno e italiano e mettere a disposizione dei circoli di cultura sloveni e italiani, locali adeguati, restituendo agli stessi quei beni che sono stati sequestrati ed occupati dal fascismo. L'Amministrazione comunale deve venire incontro particolarmente ai bisogni scolastici e culturali della popolazione slovena.

Nei paesi maggiori bisogna istituire asili infantili.

SANITA' PUBBLICA ED IGIENE

L'Amministrazione comunale deve provvedere all'ordinamento e all'attrezzatura degli ambulatori comunali in cui devono essere a disposizione infermieri e infermiere. Nei paesi maggiori, dove non esistono ancora ambulatori, si provveda alla loro istituzione. Le visite dei medici condotti devono essere più frequenti. Bisogna procedere alla revisione dell'elenco dei poveri in modo da rendere possibile ad essi la cura gratuita negli ospedali. Bisogna sottoporre la gioventù a visite mediche periodiche generali.

Bisogna fondare un istituto per la maternità e costruire bagni pubblici nei paesi maggiori.

ACQUEDOTTO

Tutti i paesi devono avere l'acqua potabile dall'acquedotto. Bisogna costruire abbeveratoi pubblici per il bestiame, e pubblici lavatoi. L'uso dell'acqua per bisogni agricoli deve essere fornito a prezzi più bassi.

ELETTRIFICAZIONE

L'Amministrazione comunale deve provvedere a portare la corrente elettrica a tutti i paesi del comune. Bisogna aumentare e completare la fornitura a prezzo più basso della corrente elettrica per uso industriale, per i bisogni dell'agricoltura, dell'artigianato e dell'economia domestica.

I paesi devono avere l'illuminazione pubblica.

PARTIGIANI, VEDOVE E ORFANI DI PARTIGIANI, PERSEGUITATI E DANNEGGIATI POLITICI

L'Amministrazione comunale deve assicurare un'adeguata pensione o sussidio alle famiglie dei partigiani caduti nella lotta di liberazione ed agli invalidi. Nei loro riguardi essa deve usare un'atteggiamento di preferenza nel concedere licenze di vendita dei generi di monopolio e offrire agli invalidi la possibilità per la loro riabilitazione fisica e professionale.

TURISMO

L'Amministrazione comunale deve dare l'iniziativa per lo sfruttamento di tutte le possibilità turistiche a vantaggio di tutta la popolazione.

SPORT

La futura Amministrazione comunale dovrà dare il proprio appoggio a tutte le iniziative, intese ad incrementare ed a approfondire l'educazione fisica della gioventù.

DEL GLEDALCEV NA NEDELJSKEM VOLIVNEM ZBOROVANJU NA STADIONU «PRVI MAJ».

KDO JE KRIV NAŠE MEDSEBOJNE BORBE?

V našem kraljestvu brez kralja in s svojevrednim medvladjem se dogajajo čudne reči; tako vsaj pravijo ljudje preprostega, a zdravega razuma in poštenih misli iz cone A, kjer se vrši vedno bolj napeta politična borba, ki se zaostre v osebno sovraštvo. Vidalijevci sovražno svoje politične nasprotnike — tiste, s katerimi so še pred letom dni šli v borbo ramo ob ramo. Res ne veš, če bi se ob tem žalostnem pojavu jezil ali razjokal. Vprašaj se, če smo se ljudje s svojo čisto in razodno glavo, ali smo ob vsako možgansko in srčno delovanje. Zamaš skušate ljudi prepričati in jim preprosto prikazati resnico za katero so se še do nedavno borili. Puhle in že obrabljene fraze, zajete iz istega lonca in s istimi napotili. Napadi, žalitve, zasmevanje in natočevanje, neke nautečne prerokbe in dr. to je orožje, to so dokazi politične modrosti pretežno mlenozobih vsvednežev, ki takoj zbesnijo, če se s njimi ne strinjaš. Sodba je krakra: ali si z njimi, ali pa si nacionalisti, trockisti, Titoi banditi (take letake naseljuje na propagandne letake OF), propalica, spijon in vse, le človek ne. S takšno

neuravnovešeno in namenoma zastrupljeno duševnostjo mladine in predvsem mladine, ki je najbolj nerazodna, se rusi mirno sožitje, nepristransko razsojanje in pridobitve naše borbe. Dotični se ne zavedajo, da s tem ponižujejo in zaničujejo same sebe, zlasti še, ko blatio svoj lastni narod, svoj lastni kri ter se celo trkajo na prsi, češ, da so ponosni, da so bili fašisti. Ali nam ta Vidalijeva šola ne pove dovolj? Ali ne pomeni to vzgoja blavep, ki naj slepo, pokorno in brez lastne glave služijo njegovim podlim in zahrbitnim namenom? Če ni to izdajstvo nad delovnim ljudstvom in njegovo demokratično težnjo, kaj je potem izdajstvo?

Pri tem razkolu je ljudstvo samo izigrano, je žrtve in zato toliko bolj vredno pomolovanja. Z njegovo nepoučenostjo računajo pošten in nepošten, njegovi iskreni prijatelji kot tudi njegovi sovražniki. Napadne razlage ljudstva izvirajo iz tendence brezvestnega prikazovanja stvari po elementih, ki nimajo nobenega čuta odgovornosti pred svojim lastnim narodom in nobenega čuta dolžnosti pred borbo demokratičnega delovanja ljudstva za gospodarske, socialne, kulturne in druge pravice.

Kdo je kriv tega razsula? Pravi krivci se ne krijejo med ljudstvom in ne delijo njegove usode. Oni gledajo nanj z naslado prav takrat, ko se ono medsebojno najbolj kolje, upira, sovraži, ko je ono najbolj užaljeno in bruha jezo na one, ki so enako nedolžni: bruha jo na sosedo, sovražnika — na one, ki so nanje namignili zapeljivo mešetarji: sovražijo se oni, ki so enako osorovljeni, teptani, zaničevani od nevidnega ali vsaj manj vidnega sovražnika — resničnega krivca naših medsebojnih razprtij. T. kujajo iz našega medsebojnega boja svoje temne naklepe v našo skupno gospodarsko, politično, kulturno in nacionalno škodo. Med nami in njimi je razdalja z mnogimi vmes-

nimi členi, ki služijo enemu ali drugemu sovražniku kapitalizmu, ali pa ljudstvu. Tretje možnosti tukaj ni, pa naj se to prikazuje v tej ali oni obliki, s takim ali drugačnim političnim programom, s to ali ono zvitostjo besede. Resnični krivci naše razkroja je samo kapitalizem, pa naj ta nosi kakršno koli ime: imperializem, fašizem, nacionalizem, demokristijanizem, reakcionizem ali revizionizem.

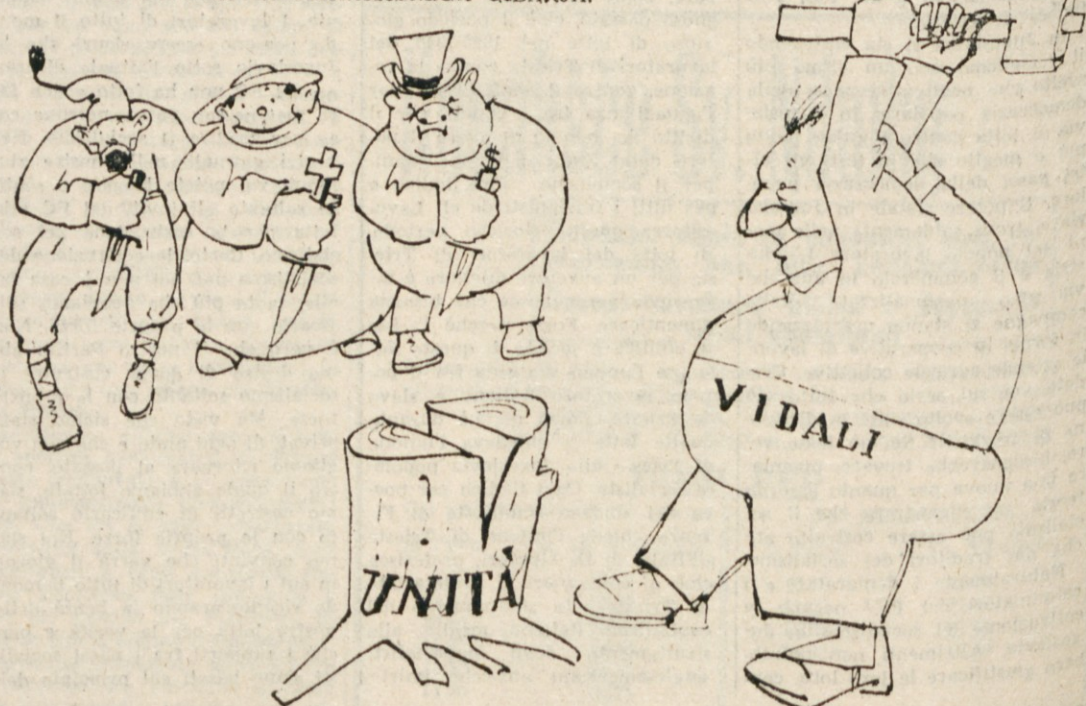
Temu sovražniku služijo vsi oni, ki zavedajo ali ne, rusijo našo enotnost, razdvajajo množice in jih odvajajo od edine pravilne borbe za naš gospodarski, kulturni, narodni napredek in istočasno zvrzajo krivdo za razkol na one, ki že enajst mesecev stalno pozivajo in tudi praktično delujejo za skupno akcijo v razredni borbi. (Ta naš sprotnikova skrajno nizkotna laž mora moralno-politično neoporekne borbe res ošupniti!) Sovražniku služijo vsi oni, kateri trdijo, da so edini zaščitniki delovnega ljudstva, a v isti sapi odstopajo od konkretne borbe za njegove pravice in jo skušajo revidirati, kar pomeni po naše pljuvati v lastno skledo. Kakšna demokracija pa je to, če pošljajo na zbor SIAU naševano nedozorelo mladino, ki ne pozna najosnovnejših pojmov iz zgodovine naše borbe in ne loči nacionalnosti od nacionalizma, konkretno borbo proti imperializmu od abstraktnega internacionalizma, besed od dejanj.

Krivda za to pada na njihove učitelja Vidalijske, kateri z vsemi svojimi metodami podpira samo naše razredne sovražnike in nas »prikrito in preprosto ljudstvo nerazumljivo igra potiska v naročje imperialistične matre patrie! Kdo se tej njegovi nakajni dejanski upira in proti njej bori? Vsi, ki se ne izogibajo borbi in odkrito ter dosledno zastopajo resnično koristi delovnih ljudi; vsi, ki skušajo konkretno reševati naša gospodarska, kulturna, narodnostna in druga vpra-

šanja, vsi, ki so jim skupne karisti skupen napredek naše gola beseda, pulha teoretična razlaga in praktično delo, dejstva. Delovnemu ljudstvu služijo vsi oni, ki mu prikazujejo stvari, kakršne v resnici so, in to s preprosto, vsakemu poštenemu in dobronamernemu zemljano dostopno razlago: če hočemo pomagati borbi proti skupnemu našemu sovražniku, se ne bomo samo zanimali za enako borbo drugod in si te borbe razlagali tako, da se radi nje poženemo drug proti drugemu, ampak bomo tudi sami na svojih tleh delovali in prispevali k tej borbi kot nam narekujejo naše prilike; pomagali bomo graditi in utrjevati svojo postojanko, ne pa z njih odstopali in jih rušiti. Umik iz borbenih vrst pomeni podporo sovražnikom in slabljen, ki se morajo kot taki poslužiti namerodanjanja bobnečih fraz, napadov in blatenja zlasti onih, ki so s svojimi častnimi dejanji že večkrat izpričali, kako razumejo borbo, oziroma jim je kot poštenim, značajnim in doslednim borbem pod čast. Oni se drža načela, da pravi socialist ne laže.

Se ničesar in prav ničesar nismo in niti nikoli ne bomo pridobili brez poštene načelne borbe. Nenadna revizionistična in kompromisarska Vidalijske borba pa krepi samo angl-meršiste račune, ki so vsi proti nam, proti italijanskemu, jugoslovanskemu, francoskemu in vsemu delovnemu ljudstvu — z eno besedo: proti vsem, ki garajo za svet malostevnih kraljev nafte, strojev, vozil, finančnega kapitala itd. Ti sovražniki in povzročitelji naše medsebojne borbe so delež od nas in imajo med seboj in nami svoje krive prerokbe in besednike, ki opajajo revno ljudstvo z močno in zastruljeno pipko. Bliza se čas, ki bo ljudstvo dokazal, kdo je njegov resnični in kdo navidezni zaščitnik.

POKAZATI JIM HOCE, KAKO JE PRIDEN PRI RAZBJANJU ENOTNOSTI DEMOKRATICEGA GIBANJA.

Dr. L. B.

TRIESTINI! Sarà ancora necessario lottare per il pane?

Lo sa ormai ogni elettore che le elezioni amministrative a Trieste hanno ricevuto, sotto la pressione di forze non triestine, che lavorano per l'annessione di Trieste all'Italia e per l'appoggio definitivo al mondo capitalista occidentale, un significato essenzialmente politico. L'elettore triestino si trova dinanzi al problema: O sei per la continuazione del governo di quei gruppi politici della giunta, che ancora cercano di trovare ragioni per l'annessione di Trieste all'Italia ed ai quali è venuta a buon punto la politica rinunciataria di Vidali — o sei perché al Comune vadano soprattutto i rappresentanti delle forze democratiche, sorti dal nostro popolo triestino e che hanno dato tutte le loro forze perché Trieste rimanga indipendente e perché l'amministrazione comunale triestina sia nelle mani del popolo triestino.

E questioni prettamente amministrative, come: quando in questo o in quell'altro luogo verrà fatta la strada, quando verrà costruito l'acquedotto, avrà un paese o l'altro un nuovo abbeveratoio, di quale importo verranno aumentate le tasse comunali ecc. — tutti questi problemi comunali sono legati al problema principale.

Il consiglio comunale triestino dispone di grandi mezzi materiali, coi quali conduce la sua politica, conformemente ai programmi politici dei partiti rappresentati. Da cento anni l'amministrazione comunale triestina è nelle mani della borghesia italiana di Trieste, che ha ritenuto suo principale compito, specialmente all'apparire dei primi sintomi del risveglio delle masse popolari slovene e,

più tardi, ai primi, fermenti delle organizzazioni operaie triestine, di ostacolare sistematicamente in ogni luogo le aspirazioni naturali delle masse popolari.

La borghesia triestina sapeva bene che la popolazione, debole dal punto di vista culturale ed economico, non può essere pericolosa.

ma dello scoppio della prima guerra mondiale, le autorità dello stato hanno incominciato un po' ad intralciare la politica egoistica dei nazionalisti triestini (liberali) nel consiglio comunale, in special modo quando è risultato chiaro che volevano, con un piano di spostamento dei «regnicoli», soffocare la

per gli allogeni, per quando si dovebbero mettere in atto gli articoli del Trattato di Pace e la bilinguista; oltre a ciò è suo compito di ostacolare a qualunque costo la risurrezione dell'economia slovena con la politica delle preventivi ai concorsi per gli appalti, poiché le imprese locali potrebbero dare il

trica, del gas e dell'acqua) e forse dell'impresa comunale per la nettezza urbana, tutti i rimanenti dipendenti sono di nazionalità italiana. Da tal modo è facile condurre una politica personale nello spirito irredentista.

Non è importante che il pane sia ricevuto prima dell'alloggio; né che egli possa parlare nel suo ufficio nella propria lingua né che lo impiegato conosca la situazione locale e la necessità della popolazione. E' importante invece che negli uffici comunali siano persone capaci di gridare in ogni momento «Viva l'Italia!». Per questo oggi succede che posti di vigili urbani sono occupati da ex carabinieri dell'Italia, mentre il numero dei disoccupati triestini aumenta.

Che importa se Trieste ha 2 miliardi e 2 milioni di deficit! Così ancora più facilmente si può gridare che deve essere annessa all'Italia, poiché non può vivere da sola. Del resto, anche i comuni italiani hanno grandi deficit. «Bisogna soltanto pazientare un po', scrive un giornale della «giunta»; «sta già lavorando a Roma una commissione centrale per mettere in sesto le finanze, la quale ha il compito di cercare nuove fonti per risanare le finanze comunali, e nella quale sono rappresentati tutti i partiti italiani». Tra breve essa emetterà nuovi decreti legge, che autorizzeranno i comuni ad aumentare le tasse, le quali certamente verranno estese anche al territorio di Trieste.

Elettori, vi è difficile vedere il significato di tale politica, condotta oggi dall'amministrazione comunale e promessa ai triestini anche per l'avvenire?

VOTATE
FRONTE POPOLARE
VOLITE
LJUDSKO FRONTO

Per questo l'amministrazione comunale triestina forzava gli Sloveni di mantenersi da sé stessi, le scuole elementari, se volevano educare i propri bambini. Per questo estraniava i tecnici sloveni dagli uffici pubblici, perciò negava le industrie agli industriali sloveni. Per questo uno sloveno non poteva diventare impiegato comunale. L'autonomia triestina dava al consiglio comunale una autorità quasi illimitata. Oltre a ciò il consiglio comunale a Trieste godeva il diritto del consiglio regionale, che comprendeva territori più vasti. Solo più tardi, alcuni anni pri-

Lavoratori!

Votando **FRONTE POPOLARE** lottiamo affinché i Cantieri, il Lloyd e l'ILVA siano patrimonio del T.L.T.

meštu u lepi torniri.

To je povedal z blagim nasmeškom in skoraj nežnim glasom.

Borec Vekoslav Mihalček iz hrvatske vasi Hlebine je dejal, da ljubi umetnost. Govoril mi je o vaskih umetnikih, ki so išli iz njegove vasi, ljubi slike Franje Mrzsa, kmet-slikarja.

«Toda vas menja naglo svoje lice, brž ko jo slikarji naslikajo.

«Govorite o motorjih, tornarjih, obdelovalnih zadrugah na vasi, pa tudi o umetnosti. Toda kaj pravite bi borci o oštitih, ki žalije naše ljudstvo in ki obrekujejo našo partijo in našo državo?»

«Ime mi je Života Marič. Bil sem kmet, sedaj pa sem elektro-mehanik. Ko je država zaprosila posojilo, smo se na letališču vpisali 517.000 din. To je bilo tiste dni, ko je bila objavljena ona žalostna resolucija. Velika je bila revota, kmo smo jo dali, sedaj pa bi vpisali še več. Čim bolj napadajo

naša znanost in naša orožja. Zrak je element našega življenja. Toda, kako bi mogli rešeti, kako živimo, ne da bi z nami poleteli? Zlasti vidva — pokazali so nam Ganona in Mindervica — morata sodelovati v vseh oblikah umetniškega letenja, da spoznata startanje in preokrete, ritem letenja. Kako bi drugace spenili in kompozirali koracnico pilotov-lorevcu?»

Oproužene so bile poslednje priprave. Mehaniki so preiskusili in prižigali motorje. Letalo je zdrsnilo do črte starša. Starter da je znak. Bučanje moljara napolnjuje ozračje. Pilot je potegnil nad kabino streha iz dvojnega stekla. Njegov obraz, obveljen s kožnim šlemom, je ozorilo gledal v stikalo ploščo. Roka premakne krmilo. S polnim plinom je zdrsnilo letalo preko zelenega polja in se kmalu dvigne od semaje.

(Nadaljevanje jutri)

(Nadaljevanje jutri)

(Nadaljevanje jutri)

Tržške demokratične organizacije, združene v **Slovansko-italijanski ljudski fronti**, zveste slavnim tradicijam preteklih borbe, pozivajo vse iskrene demokrate italijanske in slovenske narodnosti, delavce v mestu in na deželi, naj tesno združeni na bližnjih volitvah preprečijo manevre reakcionarnih skupin in premagajo tako še eno oviro na poti, ki vodi k osamosvojitvi delavcev, k blaginji vsega demokratičnega prebivalstva in k življenju v miru in delu.

Zborovanja Ljudske fronte

(Nadaljevanje s 1. strani)

teri koli drugi narod, alj želijo vladati nad tujimi deželami. Ne, mi smo za bratstvo, za solidarnost, za mir med vsemi narodi.

Poudaril je dalje, da Agneletova dolarska zveza nič več ne pomeni ter da je proces v Postojni pokazal, kako je povezana s špijonskimi centri, ato je pozval navzoče, naj glasujejo za Ljudsko fronto, s čimer glasujejo za spoštovanje mirovne pogodbe proti imperializmu in reakciji, za mir in blagostanje našega mesta.

Nato je govoril tov. Petronio, katerega govor je bil namenjen zlasti delavstvu, ki mu je predložil, kaj ga čaka, če bo prišlo ponovno pod Italijo.

Oba govornika so navzoči nagradili z obilnim ploskanjem in odobravanjem.

Tov. Štoka v Zgoniku

Na napovedanem volitvenem zborovanju sta govorila v Zgoniku tov. Štoka in Budin; zborovanje je otvoril domači kandidat.

Tov. Štoka je v svojem temperamentnem govoru obrazložil ljudstvu politični del našega volitvenega programa, orisal politični položaj v sedanji fazi predvolitvene kampanje, pri čemer je poudaril zlasti prihod predsednika rimske vlade De Gasperi, kar vse daje izrazito politični pečat sedanjemu taksonomim občinam volitvam. Govoril je nato o Vidali in njegovi frakciji, ki hoče SIAU likvidirati v Trstu, ohranjanje pa je kot manever samo na deželi. Omenil je govor italijanskega komunista Doze, ki je dejal: «bisogna sganciarci». Mi pa se nimamo ničesar otresati, kajti naša borbenost, preteklost je slava in je iz nas ustvarila nove ljudi.

Govoril je nato tov. Budin, ki je obravnaval upravni del volitvenega programa zgoniške občine, pri čemer je poudaril, da je naše podeželsko ljudstvo s svojimi žulji in z delom bogatilo mestne centre ter zaradi tega zahteva danes od teh centrov takšno podporo, da si bo lahko dostojno uredilo svoje zapuščene vase in vasi.

Orisal je nato vse možnosti izboljšanja zgoniške občine, ki jih bo morala izvršiti bodoča sposobna občinska uprava, pri čemer je zlasti omenil združevanje, šole, ljudsko prosveto in turizem.

Čeprav so se vidaljevci tudi v Zgoniku pripravljali na razgrajanje, se spričo navzočnosti doslednih protifašističnih borcev niso upali niti dahniti.

Uspelo zborovanje v Padričah

Na večerjanih zaključnem volitvenem zborovanju je govorila v Padričah kandidatka Ljudske fronte tov. Kapun in tov. Bole. Seveda je že mnogo pred zborovanjem krožil po vasi vidaljevski frakcijski zvočnik in bruhal nezalostne psovke in pozival domačine, naj bi naše zborovanje onemogočili. Zborovanje pa se je vršilo in je tudi uspelo. Frakcijski pa so se s svojimi piščalkami in drugimi instrumenti skrivali po dvoriščih in se niso upali pred oči zborovalcev.

Tov. Bole je v svojem govoru dejal, da ni prav nič čudno, ako vidaljevci uporabljajo tudi v Padričah metode iz ul. Cavana in Akvedota, kajti vse to je rezultat skoraj enoletne vidaljevske politike razbijanja, ki je vnela v vas razdor. Poudaril je nato pomen De Gasperijevega prihoda v Trst, kar je v skladu z reorganizacijo reakcionarnih sil, ki se skušajo reorganizirati po porazu, ki jim ga je zadala narodno-osvobodilna borba. Nato je obrazložil cilje Ljudske fronte in pozval vse, naj delajo z vsemi silami na tem, da se v vsaj ponovno ustvari trista enotnost, ki je bila rezultat borbe najodnosnejših antifašistov. Vsi naj se stremijo okrog naše Ljudske fronte, ki je jamstvo za obrambo miru in za spoštovanje mirovne pogodbe, ter na nedeljskih volitvah oddajo svoje glasove zanj.

ANGELO VIVANTE

JADRANSKI IREDENTIZEM

23

V tej kritični prehodni dobi bi država lahko z marsikaterim sredstvom utrdila že omanjeno zvestobo Trsta do Avstrije. Tako bi lahko na primer vodila tako gospodarsko politiko, ki bi odgovarjala novim zahtevam tržske trgovine, ali pa bi se v narodnostnem pogledu pokazala bolj naklonjena razvoju italijanske kulture. Toda novo separatistično gibanje v državi, še bolj pa separatistično gibanje izven države, se temu upira. Poleg tega so še druge ovire, na primer: splošna oslabelost države, posledica nedavnih vojaških porazov, nadalje skrajni napor centralističnega germanizma, zastopane v Schmerlingovem kabinetu, ki še upa, da bo država lahko dosegla s februarско ustavo to, česar ji ni uspelo doseči z absolutizmom po letu 1848, končno pa strogo enoten, izrazito nemški imperij.

Takoj po svoji ustanovitvi tržski deželni zbor zavzame ostro protinemsko stališče s tem, da razglasi italijanščino za «edini učen jezik na vseh tržških državnih šolah». Za zahteva pa, vsebovana v nekem osnutku zakona, spadajočega v pristojnost deželnega zbora, ne dobi cesarskega privoljenja. S tem se tako začne borba za italijansko šolstvo in tako se spet pojavi na dnevnem redu vprašanje učenja jezika na gimnazijah, ki ga je bil desetletni odbor pustil nerešenega.

Takrat se je bila večina v svetovni postavila proti temu, da bi bila italijanščina učen jezik v vseh osmih razredih gimnazije, in

Nato je gov. Nada Kapun, kandidatka Ljudske fronte, obrazložila program LF in opozorila na slepajoče reakcije kakor tudi na to, naj volivci dobro pazijo, kako bodo pri glasovanju postopali, da glasovnice ne bi bile razveljavljene. Končno je pozvala vse, naj glasujejo za Ljudsko fronto.

Kljub majhnim motnjam je zborovanje dobro uspelo in poslušalniki, ki so morali dočeti in malo simpatije za vidaljevce, so korenito premislili in se nad stranotnim postopkom maloštevilnih Vidaljevskih poboljševalcev, ter jih obsodili. Kako daleč so že prišli ti poboljševalci, pa je najboljši dokaz dejstvo, da so celo med godbo Internacionalne življali. — Po zborovanju so Padričani ugotovili, da je

Bazovica - Un lembo d'Italia

Zadnji dan maja je prišlo iz Genove v Bazovico pismo na naslov «Peghlar Giuseppe fu Antonio N. 130, Bazovizza». V tem pismu piše po Vidaličevem naročilu neki član KPI iz Genove med drugim tudi sledeče: «Spoštovani volivci, zveš, da bodo v kratkem v Trstu volitve in smo sklenili, poslužiti se svojih izkušenj, tako da bi državljanom drugih držav posebno pa prebivalcem koske Italije draga sru vseh tistih, ki jim je neodvisnost domovine najvišja pridobitev svobodnega in civilizirane naroda. Nato neznani podpisani posiljalce pisma iz Genove vabi našega Bazovičana naj voli za Vidaličev KP in zaključuje: «Ne poznamo se, toda to ni važno. Italijani morajo premagati vsako konvencionalnost in se morajo čutili brate v vseh okoliščinah, posebno pa v tistih, ki so odločilne za državo in ljudstvo».

Pripominjamo se enkrat, da je pismo poslano po Vidaličevih navodilih, po katerih je kakor vidimo Bazovica postala (s Trstom vred) un lembo d'Italia, in da to Italijo so torej volitve v Trstu odločile.

In mancanza dei sindaci

Za Vidaličevu volitveno kampanjo se je oglašila tudi pešica jugoslovanskih dezertirjev v Bolgriji, ki se zbira okoli lista «Napreda». Ta bolgarski del jugoslovanskih dezertirjev sil, ki čaka in iz Sofije kliče naprej za strmovaljenje. Tisote vlade, zagotavlja vso svojo podporo Vidaličevim frakcijskim pri volitvah. To res ni dosti; a je vendar nekaj, zlasti če pomislimo, da gre za ljudi, ki so v tujino zbežali pred svojo preteklostjo. A vendar dosti premalo, spričo toliko obetanih jugoslovanskih volivcev, ki bi morali nastopiti v Trstu. Za prihodnje volitve, čež dve leti, bo že boljše. Vidalič namreč zagotavlja, da takrat on sfaar parlarne nelle piazze di Trieste i sindaci di Zagabria e di Lubiana. Čež dve leti, ko bo končana prva jugoslovanska petletka, bodo Vidaliči na ljubo imenovali nekaj županov, da bodo mogli govoriti v Trstu za njegovo kandidatsko listo.

A nekaj drugega je značilno za te bolgarsko-jugoslovanske internacionaliste. Smrdi jim namreč analiza konkretnega položaja. Oni vedo (more solito), da v Trstu obstaja ala cricca trotzkista e nazionalista di Babici in da imajo antiamerikisti in imperialisti v njej «un appoggio particolare». Tako obdelujejo jugoslovansko stvarnost tudi drugi taki internacionalisti, kakor n. pr. Liu-Shao-Shi, eno dei più autorevoli teorici del marxismo in Estremo Oriente. V tem svojem svojstvu si celo dovoljuje prerokovanje glede jugoslovanskega razvoja, ne da bi se stvarnosti kakor koli analiziral.

Kot zadnji mi mogel izostati znani Protolongo, čigar vloga o našem delevskem gibanju je itak znana. Popolnoma razumljivo je, da pošilja svoj pozdrav Vidaličevim frakcijskim, ki je bil prav on tisti, ki jim je skušal že pred Vidaličevim pomagati na vodilna mesta v Kompartiji Tržškega ozemlja.

bil poskus preprečenja našega zborovanja edina prireditev, ki jo je zmožen uprizoriti vidaljevski predsednik tako imenovane vodstva za zaščito ljudske kulture, ki dela po direktivah Gombača-Gombacci, kateri se je sam imenoval, da je «fedele milite fascista». Najbolj pa Padričani obsodijo takšno počet. Je zaradi tega, ker je svojstveno samo fašistom in reakciji. Namesto da bi ti zaščitniki organizirali pevski zbor, skušajo sejati razdor in prepri. Zaradi tega se bodo proti takšnim metodam Padričani borili in volili za Ljudsko fronto.

Poročilo o zborovanju v Dragbomo objavili jutri. Zborovanje na Katinari pa se ni vršilo zaradi pomanjkanja policijskega dovoljenja.

Ob zaključku volitvene kampanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

strank. Giunte s fašisti od MSI in «Blocco Italiano» ved, čeprav se dobro zaveda, da je ta odboj delo reakcionarnih strank, s katerimi bi pred mednarodno javnostjo hoteli prikriti svojo nedemokratsko in nedeljsko volitev. Namesto da bi proti vsem tem očitnim manevrom, ki imajo edini cilj falzificirati dejansko mnenje tržških ljudskih množic, protestiral, proglašal Vidalič svojo lojalnost in izreka odboru svoje priznanje.

Vsej tej kampanji služi za tržške razmere ogromno število dnevnikov, ki vsi razen enega — a to je naš dnevnik — tomlačijo Tržčanom bolj ali manj odkrito, da pač tako mora biti. Dejali smo vsi razen enega, kajti poročanje o volitveni kampanji lista, ki s tega se ne imenuje, da je neoddusen, a to je all Corriere di Trieste, kaže prav tako, kot da bi ga sestavljali ljudje Vidaličeve frakcije.

In nasproti vsemu temu stoji Slovansko-italijanska ljudska fronta, kot edini resnični in dosledni protifašistični in protinacionalistični borec z našim dnevnikom na čelu. Prav zaradi tega je naša Fronta tudi edina, ki je deležna besnih napadov z vseh strani, ki pa po mnenju vojaške uprave niso dovolj učinkoviti. Zaradi tega je VU smatrala za potrebno ravno včeraj skleniti, da popolnoma protizakonito dokončno zbrise tov. Štoka, kar predstavlja brez doma najbolj grobo protidemokratsko dejanje v vsej volitvi kampanji.

Zaradi vseh teh razlogov torej lahko vsake črke zaključki, da rezultati nedeljskih volitev ne bo v nobenem primeru pravi in resnični izraz mnenja tržškega ljudstva.

Dokončna osvoboditev Grammosa

ATENE, 9. — Radio Svobodna Grčija javlja, da so se operacije, ki so jih edine demokratične vojske začele pred dvema mesecema na področju Grammosa, večerj zaključile z dokončno osvoboditvijo tega pogorja. Ves Grammos je v rokah demokratične vojske in monarhisti so bili vrženi iz zadnjih utrjenih postojank. Pri teh operacijah so imeli velike izgube v ljudeh in materialu.

Zaradi neprestanih udarcev, ki jim jih je zadala demokratična vojska in zaradi nezadovoljstva med vojaštvom so monarhisti začeli večerj zjutraj z umikanjem z utrjenih točk v Profitis Ilias, Oksias in z vsega področja.

V svojem govoru na kongresu lauristične stranke je Bevin izjavil, da bodo vse do tedaj, dokler bo obstajala intervencija v korist upornikov, tudi države ostale v Grčiji, da jamčijo njeno varnost.

proti temu predlogu so govorili in glasovali tudi liberalni svetniki. Kar so takrat ukrenili, je bilo le to, da so zahtevali od države mešan pouk, in sicer tako, da bi bila italijanščina učen jezik v starih nižjih razredih, nemščina pa v višjih. Bachovi vlad je je to zdelo preveč. Schermerling je pripravljen sprejeti to zahtevo in predlaga rešitev, za katero se je zavzel mestni svet, toda sedaj polovična rešitev ne zastopuje več in deželni zbor jo odbije.

Razpravljanje o učenem jeziku odraža vpliv raznih novih eniteljev v tržškem življenju. Pravici Trsta kot italijanskega mesta do italijanskega pouka se ne upirajo niti tisti svetniki, ki zase te pravice ne priznavajo in so jo v drugih časih odkrito napadali. En sam zamudnik je med njimi, in sicer neki dr. Deskovič, ki predlaga, naj bi pred glasovanjem zbrali statistiko, iz katere bi bilo razvidno, katera je prav za prav narodnost Trsta. Toda Deskovič ostane osamljen in mora izstopiti iz mestnega sveta. Sam način, kako se ta zadeva konča, priča o preusmeritvi italijanske narodne zavesti; mestni svet sklene ustanoviti ne samo višje italijanske razrede, ki mu jih je država odrekla, ampak celotno lastno gimnazijo, kakor bi hotel s tem poudariti svoj odpor do vsega, kar mu daje država.

Kljub temu pa je tržsko javno življenje slej ko prej pod vplivom preteklosti in ta preteklost zavira tudi pojave italijanskega nacionalizma. Kajti celo volitve v mestni svet, ki so bile razpisane po tolikih nepredvidenih dogodkih in po celem desetletju občinskega absolutizma, so potekle v glavnem v patriarhalnem ozračju prejšnjih časov. Res je sicer, da se osnujeta kakor v letu 1850 dva volivna odbora, eden od katerih nosi naziv italijanski domoljubni odbor; toda kar 9 kandidatov je skupnih obema listama (med temi advokat Nicolò de Rin, bivši voditelj liberalizma v letu 1848). Za župana je izvoljen c. kr. funkcionar Stefano Conti, bivši podpredsednik desetletnega odbora in vnet pristaš Avstrije.

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

Minister dr. Gregor o uspehih in nalogah češkoslovaške zunanje trgovine

Češkoslovaški minister za zunanjo trgovino dr. Antonin Gregor je imel v prehranjevalnem odboru narodne skupščine daljši govor o zunanji trgovini. Poudaril je, da je CSR država transformacijske industrije, ki jo določa uvoz surovin in izvoz industrijskih izdelkov. To je odločilo o preobrazbi češkoslovaškega gospodarstva v prvem petletnem planu. V mesecu aprila 1948 je bila bilanca češkoslovaške zunanje trgovine pasivna v skup-

ga v istem razdobju. Naloge za leto 1949 so j. v. uvozu precej večje od leta 1948. Če hoče CSR zboljšati dosežani položaj, v katerem ima precejšnje nedostatke v strojni opremi proizvodnje, mora tudi povečati uvoz investicijskih izdelkov. Izšlala bo delavce v zunanjo trgovino, katerih nekateri, kot na primer nova Kitajska, že korakajo v novo, demokratsko svobodo.

Tu je treba omeniti zaključek trgovinskih pogodb, za nas zelo ugodnih s Pakistanom in Indijo. V teh dneh potekajo pogajanja s večino držav Latinske Amerike. Kljub uspešni bilanci I. četrtletja 1949 pa z rezultati še nismo povsem zadovoljni. Uvoz surovin vseh vrst in potrebnih investicij se mora še bolj povečati. Delež prehrane in žitaric je v celotnem uvozu precejšen. Značilno za bodočo razvoj prehrane na Češkoslovaškem je, da bo znanal tudi letos uvoz prehrane in žitaric skoraj 11 milijard Kčs, dasi je morala lani CSR prebiti vse težke posledice katastrofalne suše iz leta 1947. V primeri z letom 1937, ko je znanal uvoz prehrane na Češkoslovaško I in pol milijarde Kčs, lahko ugotovimo, da kljub zmanjšanemu številu prebivalstva uvažamo več prehrane kot pa pred vojno. Če pomnožimo predvojni uvoz z indeksom povečanja uvoznih cen, dobimo vsoto 7 milijard Kčs.

Med najvažnejšimi nalogami, je vprašanje kakovosti dela v proizvodnji. To vprašanje je toliko važnejše, če se zavedamo, da je vse češkoslovaško gospodarstvo odvisno od izvoza ljudskega dela. Na splošno se lahko reče, da dobi Češkoslovaška, če izvozi isto surovino kot valjasto železo za 1 kg približno 10 Kčs, če izvozi stroj za 1 kg okrog 100 Kčs, če pa izvozi letalo, ima 1 kg vrednost 1.000 Kčs.

Na vprašanje nekaterih poslancev je minister dr. Gregor odgovoril, da ima češkoslovaška industrija za leto 1949 dovolj surovin na razpolago.

jah v Pragi in Gottwaldov in na praški trgovinski akademiji se bo v 4 letniku poučevalo izključno glede na potrebe zunanje trgovine. Po šolskih počitnicah bo odprto 5 posebnih ekisportskih akademij, od katerih ena bo tudi na Slovaškem. Češkoslovaška se mora v zunanji trgovini še bolj orientirati na Sovjetsko zvezo in ljudskodemokratske države, kar je edini in najbolj način obrambe narodnega gospodarstva pred gospodarskimi krizami in diskriminacijo s strani kapitalističnih vlesil. To praktično pomeni, da mora Če-

Volivna propaganda, ki jo izvajajo v Trstu De Gasperi kot predsednik italijanske vlade, „socialist“ Saragat kot podpredsednik, liberalac Giovannini kot drugi podpredsednik vlade, republikanec Pacciardi kot italijanski vojni minister in vsi drugi člani klerofašistične rimske vlade z raznimi župani vred, je najboljši dokaz, da hočeta imperializem in reakcijo napraviti iz volitev plebscit za ponovno zasuzenje Trsta v imperialistični Italiji.

Tržčani!

Da se to ne bo zgodilo, glasujte za Slovansko-italijansko ljudsko fronto, ki se edina dosledno bori za spoštovanje mirovne pogodbe.

nen znesku 4.873.000.000 Kčs. Če se je posrešilo do konca 1948 plačilno bilanco uravnovestiti, ni bila to samo zasluga ministrstva za zunanjo trgovino in oseb, ki delajo v trgovini, temveč v glavnem zasluga delavskega razreda, ki je stvoril za ta uspeh potrebne glavne pogoje v proizvodnji. V mesecu maju in dalje do konca leta 1948, z edino izjemo v mesecu juliju, je bila češkoslovaška bilanca aktivna. V prvem za to razdobje aktivna v znesku 357 milijonov Kčs, kar je skoraj četrtletje 1949 je pa dosegla Čeza 4 milijarde Kčs več od lanske.

TRIK Z AGRARNO REFORMO V AVSTRIJI

Tako imenovana ljudska stranka v Avstriji nastopa pod krinko zaščitnice kmetov. Prvaki te stranke so se tri leta bali celo uveljavljati agrarno reformo. 9. februarja 1949 pa je bil v parlamentu slavnostno razglašen osnutek «federalnega zakona o načelih organizacije poljedelstva». Poslanec ljudske stranke Strobl

Na Reki je zasedal začasni ljudski odbor reške pokrajine

REKA, 6. — Na Reki se je pričelo zasedanje začasnega ljudskega odbora za reško pokrajino, ki je bil ustanovljen v skladu z nedavno odredbo zvezne vlade v zvezi z novo upravno razdelitvijo. Zasedanju prisostvuje 105 hrvaških in italijanskih delegatov, vseh od Istre, Reke, Hrvaškega Primorja in Gorskega Kotarja. Politično-gospodarsko poročilo je imel tajnik pokrajinskega odbora ljudske republike Hrvaške Ante Raš. Na koncu zasedanja so bile volitve; Ante Raš je bil izvoljen za predsednika, Dina Zlatić in Benuz za podpredsednika.

je izjavil, da je bilo pred tem osnutkom opravljeno «orjaško delo»: stranka eni le zbrala gradiva za smotno in racionalno uređenje vprašanja agrarne reforme v Avstriji, marveč je proučila tudi rezultate podobnih ukrepov v sosednjih državah.

S čim pa je ljudska stranka razveselila avstrijskega kmeta? Avtorji zakonskega osnutka predlagajo kmetom, naj zemljo kratko in malo kupijo z gotovino. Pošilja za nakup zemlje lahko dobe po zakonskem osnutku sami tisti, ki lahko plačajo znaten del zahtevane vsote.

Osnovna množica kmetov brez zemlje, ki jim je zemlja najbolj potrebna, je torej ne morejo dobiti. Zakonski osnutek daje vse prednosti glede pridobitve zemlje kulakom — velikim kmetom. Kakor pojasnjuje glasilo ljudske stranke «Das kleine Volksblatt», ta stranka, ko je predložila zakonski osnutek, nikakor ni imela pred očmi — bog varuj! — splošne nove razdelitve zemlje po vzorcu agrarne reforme v deželah Vzhodne Evrope.

V zakonskem osnutku je rečeno, da morajo biti predvsem na novo razdeljena, to se pravi, prodana zemljišča, ki so last države. Toda celo po preizku vseh podatkih omenjenega lista «Das kleine Volksblatt», zavzemajo v Avstriji velika kulaska posestva skoraj polovico vse obdelovalne zemlje. Figlova stranka nima prav nobenega namena vzeti zemljiški gospodi njene latifundije. Do odčitave lahko pride le takrat, kadar so izprane vse druge možnosti glede pridobitve zemlje in kadar neugodni premoženjski odnosi (beri — skrajna beda kmetov) zahtevajo najbolj radikalne ukrepe. Toda tudi v

DANES

ob 13. uri bo na radiu Trst II. govoril

tov. France Bevk
podpredsednik prezidije Ljudske skupščine L. R. Slovenije in biv. preds. PNOO-ja

POSLUŠAJTE!

tem primeru morajo znaten del zemlje — najmanj 500 ha, pustiti veleposelstniku.

Takšen je zakonski osnutek, ki so ga narekovali interesi avstrijskih veleposelstnikov in vaskih kmetov, nikakor pa ne kmetov. Kolovodje ljudske stranke ob tem zakonskem osnutku rabunajo, da bodo pod krinko agrarne reforme na bližnjih volitvah v parlament dobili kmetke glasove. Toda predvolitvi trik je preveč neroden, veleposelstniki uhlji inspiratorjev te reforme preveč štrle vstran, da bi trik mogel računati na uspeh.

TAKO bomo v nedeljo volili:

VOLIVCI IN VOLIVKE!

Čitajte na drugi strani navodila, kako se voli

IZ SLOVENSKE BENEČIJE

Občina Srednje italianissima...?

In zopet kakor za časa fašističnega režima se vrše po naših vaseh Slovenske Benečije cerimonije, kjer se vzklila «Viva l'Italia». Tako se je vršila v nedeljo 8. maja ena taka «festa patriottica» v Vidovici, občine Srednje. Da bi hoteli dokazati, da je prebivalstvo Nadiške doline oziroma njenih gorskih vasic «italianissimo», so seveda organizirali ali bolje rečeno prisilili, da je ljudstvo te občine izročilo tamkajšnji finančni straži zastavo kot simbol zvestobe srednjejske občine Italiji.

Ne, ta zamisel se prav gotovo ni porodila v srcih tam bivajočih, kajti prav ta vas, ki leži v neposredni bližini jugoslovansko-italijanske meje, se čuti bolj kot katera koli druga vas, da je slovenska; saj govorijo vsi vendar le slovenski doma in v cerkvi in torej kako si moremo razlagati, da bi bila ta manifestacija res italijanskega patriotičnega značaja. Tisti, ki so to organizirali, žive daleč od te vasi — v Italiji in dobro vedo, da je treba vajtrajno nadaljevati z raznarodovanjem prav tam, kjer je ljudstvo najbolj zavedno in ki je najbolj zvesto svojemu jeziku in tradicijam. Dobro so vedeli ti raznarodovalci, da se je prav ta občina dala zapeljati lamsko leto 18. aprila, ko so bile volitve, in zato so izbrali prav to občino in jo zopet zapeljali, da je privolila na njihovo predlog, to je izročiti italijansko trobojnico.

Tuži kakor tudi nekateri zastopniki italijanskega sovinitzma so trumoma hoteli v občino Srednje, ki leži med zelenjem česni, sliv in kostanjev. Da, bilo jih je lepo število, a domačinje je bilo le malo, ker se jih je večina poskrila v svoje izbe

in v sruu objokovala, misleč, «kako slabotni smo, da smo dopustili, da se Italija igra z nami». Medtem ko so prisliči iz Italije vzklicali «Viva l'Italia», je neki strah, ki je sedel pred svojo hiso in od daleč opazoval, dejal sledeče: «takouo ni sem čakau, fašizem je bitu hud a tisti donas (danes) so enako frdamani, živjo slovenski popul an neš druhač ne bi smjeli ukatiti».

Velik del prebivalstva te občine se danes zgraža nad tem početjem, kajti čutiljo in se zavedajo, da so Slovenci in vsak dan bolj vidijo, da postajajo žrtve italijanskega sovinitzma, ker jih hočejo na vsak način smatrati za italianissime. Prav gotovo se je porodila ta zamisel te nedeljske cerimonije prav tedaj, ko je slovenski Benečan pokazal na zgodovinski konferenci, ki se je vršila 1. maja v Cedadu, da se zaveda, da je Slovenec in da kot tak zahteva to, kar mu pripada. Seveda je reakcija to takoj izkoristila in hotela v nedeljo pokazati, da so prebivalci teh krajev res «italianissimi in fedelissimi». Zato so zakrinkali svojo politiko na tako okruten način, da je ljudstvo moralo nehoti predstavljati pred svetom svoje italijanstvo. Da, zelo radi bi zapeljali naš narod, da bi zatajili to, kar mu je najdražje na svetu — svojo mater. A zavedajo naj se ti raznarodovalci, da so to je utopistične sanje, kajti Beneški Slovenec se je in se bo tudi v bodoče izkazal vreden sin svoje matere — Beneške Slovenije in zato bodo take in podobne manifestacije vse zaman v Slovenski Benečiji, ker je njen narod slovenski in ne «italianissimo».

Odgovor Beneških Slovencev šovinističnemu časopisju

Razni italijanski dnevniki kakor «Messaggero Veneto» in «Gazzettino» kar ne morejo prebiti te naše konferencie, ki se je vršila dne 1. maja v centru Slovenske Benečije - Cedadu. Dnevno nas zgoraj omenjeni časopisi napadajo in blajijo v dolgih člankih, celo pod debelo tiskanimi naslovi, čes «con quali criteri» e stato autorizzata «la titini» ta konferenca.

Mi Beneški Slovenci nikakor ne moremo dopustiti, da bi nas kdo nazival filoslave ali celo filotitine, kakor nas kličejo ti časopisi. Kdor morda se ne ve, mu povemo danes jasno, da smo mi Beneški Slovenci čistokrvni Slovenci, ki bivamo na naši zemlji nad 1300 let in skrbno smo čuvali skozi tisočletje in stoletja našo milo govorico — slovenski jezik, dasiravno so nas ovirali, da bi se mogla dvigniti na višjo stopnjo naša kultura, kajti liberalna kakor tudi fašistična Italija sta nas hoteli raznaroditi. A vendar smo ostali zvesti našemu jeziku, našim tradicijam, torej naš narod je bil in bo vedno le slovenski in ne filoslavo.

Naše gorske vasi in naše doline niso bile nikdar «italianissime», kakor pravi «Messaggero Veneto», «italianissima Vallo del Natissone». Seveda bi se rada Italija sklicevala na naše italijanstvo, ker vidi, da skoraj vsi obvladamo več ali manj poleg našega materinega jezika tudi italijanskega. Kajpada da govorimo italijanski, saj smo primoranci, ker so nam odvzeli iz sol in uradov materinščino in nas primorali občeati v višjih oblastih le italijanski a s tem se ni rečeno, da smo «italianissimi».

Kar se pa tiče «fedelissimi», tudi ta beseda ne velja za nas. Narod, ki je čistokrven slovenski in torej ne italijanski, nikakor ne more biti «fedelissimo». Res je, da vojnih beguncev za časa svetovne vojne ni bilo veliko svetovno, kajti mi Beneški Slovenci, ki smo že po naravi miroljubni, nikakor nismo hoteli škodovati našemu že tako trpečemu narodu, kajti zavedali smo se, da bi ga Italija zaradi besunstva in bolj zatiranja in zasuznjevala. Odkar bivamo pod Italijo, so

nas vedno smatrali za manjši vreden narod, zato pa smo se vedno prizadevali in se tudi danes prizadevamo, da bi se resili tega suženjstva. Za časa narodno osvobodilne vojne nam je že posiljal žarek upanja, a usoda je hotela, da mi smo bili deležni te velike sreče. Sprejeli smo mirovno pogodbo in Italija nam je sveto obljubila, da nas bo spoštovala kot narodno manjšino, ki biva pod njeno suverenostjo. Zato se mi Slovenci, ki bivamo v Benečiji, sklicujemo na to in zahtevamo, da se nam da, kar je našega.

Na naši konferenci nismo blatili ne Italije in ne italijanske vlade, ker smo civiliziran narod, pač pa smo zahtevali, da se nam priznajo pravice, ki nam jih Italija krati. Sovinitzmi obrekovali so nas torej napadajo razumeli in zato jim toplo priporočamo, da naj v bodoče bolje napno usesa ozi